

Lovec

glasilo Lovski zveze Slovenije

Oktober 1975 **7**

Pogled z Gur na dolino Spodnji Rož na Koroškem: levo pod goro Macen puškarsko mesto Borovlje, desno vas Kapla na Dravi z goro Grlovc v ozadju
Foto K. Prušnik

Klub prijateljev lova je v počastitev svojega jubileja letos izdal svojo prvo knjigo »10 let slovenske lovske organizacije na avstrijskem Koroškem«. Počastitvi tega jubileja in uspeha z izdajo te slovenske lovske knjige onstran meje se z vsem srcem pridružujemo tudi lovci Socialistične republike Slovenije.

Zato so koroški lovci v tej številki naše revije naši dragi gostje. Četudi nas loči državna meja, nas druži ljubezen do slovenske zemlje, ljubezen do divjadi, šepetajočih gozdov, tihih gora in zasanjanih polj.

Kot del slovenske in jugoslovanske skupnosti tudi lovci matične domovine Slovenije podpiramo pravični boj Slovencev in Hrvatov na Avstrijskem za uresničitev 7. člena avstrijske državne pogodbe.

Vsem slovenskim lovcem onstran državne meje naš bratski lovski pozdrav in — dober pogled!

Lovska zveza Slovenije

KNJIGO

10 let prve slovenske lovske organizacije na avstrijskem Koroškem

dobite v pisarni Lovske zveze Slovenije, Ljubljana, Župančičeva 9

Cena 75 din

Knjiga ima številne slike, tudi barvne, in je vezana v platno

Knjigo lahko kupite in prevzamete osebno, ali pa vam jo na vaše pismeno naročilo pošljemo po povzetju

Z nakupom knjige podprite delovanje Kluba prijateljev lova na avstrijskem Koroškem!

LOVEC

glasilo Lovske zveze Slovenije

LVIII. letnik

št. 7

oktober–vinotok 1975

Foto ing. Janez Černač:
Zlati lovski oktober.

Ta mesec se prične lov na poljskega zajca. Spomnimo se sklepa občnega zbora Lovske Zveze Slovenije od 20. 1. 1973: »Lovna doba na poljskega zajca v Sloveniji je od 15. oktobra do 31. decembra, s tem da odstrel v dobrih predelih ne sme biti večji od polovice pomladanskega staleža, v slabših predelih pa ne večji od 20–30 % pomladanskega staleža.«

Sklep občnega zbora LZS je obvezen za vse lovske organizacije v Sloveniji. Spremenijo ga lahko kvečjemu tako, da lovno dobo še bolj skrajšajo in odstrel številčno še bolj omejijo.

Vsebina:

Karel Prušnik	Klub slovenskih koroških lovcev stopa v drugo desetletje	194
IZ KNJIGE 10 let prve slovenske lovske organizacije na Koroškem:		
Karel Prušnik	Prvi ruševca in lovski krst	197
Nepodpisani avtor	Na lov smo šli, na divje prašiče	198
Tone Haderlap	Dan se prebudi, pesem	198
Tone Haderlap	Po lovskih stezah	199
Karel Prušnik	Za gamsi v Savinjske planine	200
Nepodpisani avtor	Koroški in mariborski lovci na prijateljskem srečanju	201
Tone Haderlap	V gozdu, pesem	202
Marica Pradetto	Lovcu so se uresničile sanje	202
Karel Prušnik	Petru Maloveršniku v spomin	204
Tone Haderlap	Ponočni glasovi, pesem	204
Dr. Anton Svetina	Nekaj mojih lovskih spominov	206
Janez Saksida	Streliško prvenstvo Lovske zveze Slovenije za leto 1975	210
Iz jugoslovanskih republik in pokrajin:	Na Hrvaškem zračne puške pod udarcem zakona – A. Frković	212
Lovski oprtnik:	Šest fazanov 4550 din – in nedoslednost pri zatiranju krivolova – Š. Gačnik	214
	Ekološki momenti – vzrok pogina muflonov – A. Bidovec	214
	Novo poimenovanje merskih enot – M. Š.	216
Vprašanja – odgovori		217
Jubilanti		217
Lovska organizacija.	Sodelovali bomo na mednarodni razstavi v Vidmu, Italija – LZS	218
	Lovska zveza Slovenije jih je odlikovala	218
V spomin		221
Lovska kinologija:		222
Šaljive:	Reklama za pivo »Zlatorog« – -elf-	223

LOVCA izdaja Lovska zveza Slovenije, Ljubljana, Zupančičeva 9. Glavni urednik Tone Svetina, odgovorni urednik Francè Cvenkel. Vse gradivo za objavo pošiljajte Uredništvu LOVCA, Zupančičeva 9, 610001 Ljubljana, poštni predal 505, telefon (061) 21-245 in 21-819. – Rokopisov in fotografij ne vračamo. – Letni prispevek področnih lovskih zvez Lovski zvezi Slovenije, v katerem je vračunana tudi naročnina za Lovca, je po članu 130 din. Za druge naročnike je letna naročnina 100 din, za inozemstvo 120 din. Posamezna številka 9 din. – Cene malim oglašom za člane lov. organizacij: do 15 besed 12 din, od 15 do 25 besed 15 din, od 25 do 35 besed 20 din, od 35 do 45 besed 25 din; za vse druge dvojna cena. Male oglase je treba plačati hkrati z naročilom! Ziro račun Lovske zveze Slovenije: 50101-678-47158. – Tiskala Tiskarna »Jože Moškrič« v Ljubljani. – Po mnenju Republiškega sekretariata za prosveto in kulturo SRS, št. 421-2/72, oproščeno prometnega davka. – Ta številka je izšla v 16 950 izvodih.

Klub slovenskih koroških lovcev stopa v drugo desetletje

Karel Prušnik-Gašper, predsednik Kluba prijateljev lova

Klub prijateljev lova (KPL) je v počastitev svoje 10-letnice izdal prvo knjigo. V njej je opisano delovanje prvega slovenskega lovskega društva na avstrijskem Koroškem, poživljajo pa jo tudi sestavki o lovskih doživetjih članov KPL. Uradno registrirana društvena pravila določajo, da je član tega kluba lahko samo pripadnik slovenske narodne skupnosti na Koroškem.

Kdaj in kako se je rodila zamisel o ustanovitvi lastnega lovskega društva?

Že leta 1950 smo se slovenski lovci na Koroškem začeli družiti, saj v Avstriji skoraj nismo imeli možnosti, da bi se lovsko udeleževali. Pa nas je povabil na lov v republiko Slovenijo tedanji predsednik Lovske zveze Slovenije dr. Jože Benigar. Šli smo nad divje prašiče na Kočevsko. To je bil prvi organiziran pohod večjega števila lovcev slovenske Koroške v goste k lovcem matičnega

naroda. Po lovu na prijetnem »zadnjem pogonu« se nam je koroškim lovcem utrnila misel o ustanovitvi lastnega lovskega društva. Po tem lovu smo bili slovenski lovci na Avstrijskem večkrat povabljeni na lov v razna lovišča republike Slovenije. Z nami, koroškimi lovci, je bil vedno tudi bivši partizan iz Bilčovsa – Pavle Krušic. Izražene želje naših lovcev so bile spodbuda, da sva s tovarišem Krušicem prva konkretnije spregovorila o ustanovitvi lastnega lovskega društva. S svojimi predlogi se nama je pridružila vrsta koroških lovcev.

Tako se je konec leta 1963 v Celovcu sestal krožek ustanoviteljev in 12. januarja 1964 je bila prva seja pripravljalnega odbora. Slovenski pravnik in znani koroški javni delavec dr. Pavle Apovnik je pripravil osnutek društvenih pravil. Namen Kluba prijateljev lova je: družiti slovenske lovce na avstrijskem Koroškem in krepi ti zvezo z

lovci matičnega naroda v SR Sloveniji. Ena najpomembnejših nalog KPL pa je bila in ostane: nuditi možnost lovskega izživljanja tistim koroškim Slovencem, ki so gmotno prešibki, da bi bili lahko enakopravni avstrijskim in nemškim lovcem. Važna naloga Kluba je tudi lovska vzgoja in izobraževanje svojih članov.

Ustanovni občni zbor Kluba prijateljev lova je bil 31. maja 1964 v Delavski zbornici v Celovcu. Na tem zboru je bilo izvoljeno naslednje vodstvo: predsednik Karel Prušnik iz Čahorč pri Kotmari vasi; podpredsedniki Pavle Krušic, kmet iz Bilčovsa, Leopold Cvelj, učitelj iz Pliberka, Janko Koren, nadučitelj iz Št. Jakoba v Rožu; tajnica Marica Pradetto, gospodinja iz Celovca; blagajnik Franci Kropivnik, delavec iz Borovelj; namestnik blagajnika Franci Pasterk, delavec iz Bele; ustanovni odborniki Tomaž Ogris, kmet z Radiš, Tone Haderlap, poklicni lovec iz Gradiša, Pepi Sadolšek, delavec iz Železne Kaple, Fric Kumer, kmet iz Blata pri Pliberku, Feliks Haderlap, delavec iz Obirskega.

Prav tako cveto tudi onstran Karavank

Foto Fr. Hladnik

Ko smo se slovenski lovci na avstrijskem Koroškem organizirali v Klub prijateljev lova, koroškim političnim mentorjem to ni bilo všeč. Že člančič v celovškem dnevniku »Die kleine Zeitung«, junija 1964, pod naslovom »Ein neuer slowenischer Verein (Novo slovensko društvo)«, potrjuje, kako nemški prenapeteži na Koroškem ustvarjajo vzdušje, da bi se koroški Slovenci počutili v svoji domovini kot tujci. V preteklosti so takšno vzdušje ustvarjali na podeželju slovenske Koroške tudi nemški poklicni lovci pri nemških graščakih in grofi. Do sedaj se v tem oziru še nič ni spremenilo. Tisti, ki režejo kruh ljudstvu, ne marajo, da bi na slovenskem Koroškem službovali slovenski lovci, čeprav imajo prav tako državni lovski izpit kakor Nemci

Gamsi na plazu – semkaj sodi podpis. »Gamsi na plazu« je tudi naslov knjige Karla Prušnika o partizanstvu na Koroškem
Foto P. Adamič

oziroma Avstrijci. Prisiljeni so služiti na ozemlju nemške Koroške, kjer so skupaj s svojimi družinami še bolj izpostavljeni asimilaciji.

Pred nedavnim sem srečal vidnega predstavnika koroške deželne vlade, ki je zavzel ostro stališče proti znani televizijski oddaji doktorice Trautl Brandstaller »Fremde in der Heimat – Tujci v domovini«. Vprašal sem ga, ali se Slovenec na Koroškem mar res ne počuti kot tujec, ko niti s predstavnikom dežele ne more govoriti v materinem jeziku. Ali se Slovenec na Koroškem ne počuti kakor tujec v domovini, če si niti vsakdanjih potrebščin ne more kupiti v slovenskem jeziku? Tudi slovenski lovec si na Koroškem ne more nabaviti lovske potrebščin, ne da bi se poslužil tujega jezika! Edino v Borovljah so še puškarji, kjer lahko kupiš lovske potrebščine v našem materinem jeziku. Kar pa zadeva lov na Koroškem, bodo pa polagoma, če bo šel razvoj tako na-

prej, tujci v domovini tudi manj premožni nemško govoreči Korošci. O tem sem se razgovarjal z lovci Labotske doline, iz Wolfsberga. Lovišča postajajo namreč iz dneva v dan dražja in prehajajo vedno bolj v roke najpremožnejših.

Mineva štirideset let, ko so bili slovenski komunisti na Koroškem obsojeni na pet let težke ječe. Med njimi sva bila tudi dva lovca. Z Valentinom Kordežem sva sedela skupaj v celici graške kaznilnice Karlau in razpravljala tudi o grajskih lovcih, grofovskih loviščih in o divjih lovcih. Tudi Valentinov stric je bil grajski lovec, kakor mi je takrat Kordež pripovedoval. To je lahko postal, ko se je prej odpovedal materinemu jeziku. Pri domačem prebivalstvu je bil tako osovražen, da je moral zapustiti svoj rodni kraj in si poiskati službo v tujini. Tudi Valentin Kordež je s prezirom govoril o njem. V drugačnem, lepem odnosu pa je bil z drugim stricem, s Kordežem v

Beli, ki je bil kmet in zvest svojemu narodu. Valentin je pri njem odrasčal in mu pomagal na kmetiji. Stric je dobro vedel, da se v Valentinovih žilah pretaka lovska kri, zato ga je hotel presenetiti. Ko je Valentin dopolnil dvaindvajset let, mu je kupil novo lovsko puško. Dospela je po pošti iz Borovelj in ko mu jo je stric poklonil, je bil Valentin – tako mi je nekajkrat povedal – najsrečnejši človek na svetu. Tudi oba z Valentinom sva bila takrat »za nagrado« obsojena na pet let težke ječe. Za povrh pa so nama zaplenili tudi lovske dokumente – lovsko karto in orožni list, češ komunisti in Slovenci so lahko le hlapci in gonjači. Tako sem bil od leta 1935 pa vse do konca druge svetovne vojne brez lovske pravice. A čeprav sem bil »zaznamovan in izobčen«, nisem mogel v sebi zatreti lovske krvi.

Po vrnitvi iz zapora sem zopet hodil na lov s svojimi lobniškimi prijatelji. Veliko jih ni več med

Pogled z vrha Pece po Koroški

Foto D. Namestnik

živimi, vzela jih je vojna: Osenikov Lilej je padel v partizanih, Žležičev Roki v nemški vojski, Peručev Jurij je umrl kmalu po vojni, moj sotrpin v kaznilnici Karlau Valentin Kordež pa je pokopan na Ruskem.

Spominjam se dogodka kmalu po napadu Nemcev na Jugoslavijo. S Peručevim Mihijem in Žležičevim Rokijem smo se zmenili za sestanek vrh Ojstre, da se pomenimo o političnem položaju. Ko smo se tako pogovarjali, nas je obiskal gams. Ko smo bili najbolj zatopljeni v pogovor, nam je prišel na kakih pet metrov. Šele ko je odskočil, smo zgrabili za puške, a je bilo že prepozno. Gams se je pogreznil v prepadne stene Ojstre. Peručev Mihi, danes posestnik v Lobniku, me še sedaj večkrat spomni na ta sestanek in gamsov obisk. Z Mihijem sva tudi med vojno, ko sva bila partizana, večkrat govorila o tem gamsu, ki da je bil gluha ali pa je veter takó vlekel, da ni slišal našega pogovora, in bi se skoraj zaletel v nas. Žležičevemu Rokiju sem zadnjič stisnil roko na prvem sestanku Osvobodilne fronte v Lobniku pri Tavčmanu, avgusta 1942.

Večina mojih prijateljev iz mladih let bi bila še danes med lovci, če bi jim vojna ne pretrgala nit mladega življenja. S trpko bolečino se večkrat spomin nanje in pomislim: tudi oni bi bili danes člani Kluba prijateljev lova. Na njihovo mesto so stopili mladi lovski tovariši iz Obirske, Lobnika, Železne Kaple, Bele, Remšenika, Pliberka,

Globasnice. Ko prideš v Globasnico na lov, se ti vzravna slovenska hrbtenica, saj so tam skupni lovi še vedno po navodilih in lovskih poveljih v lepi slovenščini. Malokje na Koroškem je to še resnica... Članstvo našega Kluba pa sega preko Roža in Gur prav v osrčje Ziljske doline in tudi v Celovcu je nekaj mladih, aktivnih članov.

Večkrat pomislim: »Ne bo nas še vzela hudič!« Dokler bodo lovci našega matičnega naroda v Socialistični republiki Sloveniji, tako dolgo bomo tudi mi, koroški slovenski lovci. Naj nas tudi v bodoče družijo ljubezen do naše lepe narave, do gozdov in gora, do domovine Slovenije. Naj nas družijo vera in budočnost, za katero je porok naša že tolikokrat težko preizkušena žilavost. Ne bodo nas še iztrebili, ne bo nas še zmanjkalo, kar že petdeset let prerokujejo strahopetci. Koroški slovenski lovec – z lovskimi pravicami ali brez njih – je v letih narodnoosvobodilne borbe dokazal, da je na svoji zemlji nepremagljiv, ker je trdno povezan s svojim čudovitim prijateljem, ki se imenuje Gozd, in s svojo silno prijateljico, ki se imenuje Gora. V uvodni besedi svoje knjige o partizanstvu na Koroškem sem zapisal: »V domovini gamsov vedno drče plazovi. Toda gamsov rod se drži kljub plazovom – razen tistih, ki preslišijo materin žvižg in se ločijo od neugnanega, ponosnega, vsem viharjem in plazovom kljubujočega tropa.«

Junija 1964, takoj po ustanovitvi slovenskega lovskega društva »Klub prijateljev lova«, je časopis »Die Kleine Zeitung« v Celovcu objavil tole vest (seveda samo v nemščini):

EIN NEUER SLOWENISCHER VEREIN

Dem Organ der Kärntner Titokommunisten zufolge (Nr. 22/1964) ist in Klagenfurt vor kurzem ein neuer slowenischer Verein gegründet worden. Er nennt sich »Klub der Freunde der Jagd«. Obmann des Klubs wurde der bekannte Titokommunist und Verfasser des Partisanenbuches »Gamsi na Plazu« (»Gamsen auf der Lawine«. Die Red.), Karel Prusnik. In der Gründungsversammlung wurde, wie ja so oft bei ähnlichen Anlässen, auch betont, »daß dieser Verein zu besseren Beziehungen und zur Verbundenheit mit dem Nachbarvolk beitragen werde.« Wie wäre es da, wenn nun Herr Prusnik um die Auflösung des »Verbandes ehemaliger Partisanen Slowenisch-Kärntens« sich bemühte? Das wäre einmal eine Tat an Stelle der so oft gehörten bloßen Worte.

NOVO SLOVENSKO DRUŠTVO

Po organu koroških titokomunistov (št. 22/1964) je bilo v Celovcu pred kratkim ustanovljeno novo slovensko društvo. Imenuje se »Klub prijateljev lova«. Predsednik kluba je postal znani titokomunist in pisec partizanske knjige »Gamsi na plazu« Karel Prusnik. Na ustanovnem občnem zboru je bilo tudi poudarjeno, kakor že večkrat ob podobnih priložnostih, »da naj bi to društvo pripomoglo k boljšim odnosom in k povezavi s sosednim narodom«. Kako pa bi bilo, če bi se zdaj gospod Prusnik potrudil za razpust »Zveze nekdanjih partizanov slovenske Koroške«? To bi bilo enkrat dejanje namesto tolikokrat slišanih praznih besed.

IZ KNJIGE

10 let prve slovenske lovske organizacije na avstrijskem Koroškem

PRVI RUŠEVEC IN LOVSKI KRST

S tovarišem Jožetom, lovcem državnih gojitvenih lovišč na Pokljuki, sva se ob petih zjutraj vračala z lova na velikega petelina. Počasi sva hodila in se večkrat ustavila, da bi z daljnogledom opazovala visoko pod Viševnik (2050 m), kamor sta se pred štirimi urami odpravili lovki, Jožetova žena Francka in Marica iz Celovca. Šli sta na ruševca, malega petelina, kakor mu pravimo pri nas. »Če ga ustreli, bova vriskali,« so bile zadnje Franckine besede, ko smo se razšli ob lovski koči na Rudnem polju. Strela z višine 1860 metrov, kjer leži omenjeno rastišče, z Jožetom nisva slišala in bila sva v dvomih, ali sta lovki streljali ali ne. Čas pa je bil že mimo, le tu in tam sva slišala iz daljave gruljenje ruševca. To gruljenje se namreč sliši kilometre daleč, čeprav je v neposredni bližini slišati zelo rahlo. Ob pol šestih naju je predramil iz premišljevanja doneči vrisk: »Juhuhu!« »To je vrisk moje žene!« vzklikne Jože. »Potem imata ruševca,« mu veselo odgovorim.

Počasi sva šla do avtomobila, ki smo se z njim ob enih po polnoči pripeljali v osrčje prelepega lovskega revirja. Tu pojeta v maju v nižinah veliki, v višini, nad gozdno mejo, pa mali petelin. Natočila sva si čaja. Snežni vrhovi, na videz tako blizu, da bi jih prijel z roko, so se že kopali v bleščeči sončni svetlobi. Ruševcev ni bilo več slišati.

»Juhuhu!« Drugi vrisk. Z lovcem sva bila zdaj bolj kakor prej pričrana, da je ruševac uplenjen. Računala sva, da bosta lovki potrebovali še uro in pol v dolino. Ta čas, ki je zaradi težkega pričakovanja počasi tekkel, sva se z Jožetom menila o partizanski borbi, saj sva bila nekoč oba partizana, in o lovskih doživljajih. Spomnil sem se na prvega ruševca, ki sem ga ustrelil 20. aprila 1945.

In sem Jožetu pripovedoval: 19. aprila 1945 sem prišel s petimi ali šestimi partizani k Peršmanu v Podpeci, dve uri hoda iz Železne Kaple. Prve besede, ki jih je naslovil name takratni posestnik Peršmanove domačije, Luka Sadovnik, moj mladostni prijatelj, so bile: »Kori, v Topici pa petelin poje. Greva zjutraj gor!« »Kako pa,« sem mu odgovoril, »ko imam samo brzostrelko?« Vseeno pa me je

mikalo, da bi šel na ruševca. »Saj imam jaz dovolj lovskih pušk,« mi je odgovoril Luki, in sva sklenila, da greva naslednje jutro v Topico. Naslednje jutro sva bila z uplenjenim ruševcem doma, še preden so domači zapustili tople postelje. Naš stražar naju je ustavil in se čudil lepi ptici, kakršne prej še nikdar ni videl. Pet dni po tem veselem lovskem dogodku s Peršmanovim Lukijem so esesovci pobili vso njegovo družino: Lukija, njegovo 85 let staro teto Frančiško in štiri otroke so ustrelili v hiši in jih s hišo vred zažgali. Ženo Nanijo z dvema otrokoma, od katerih je enega, komaj leto starega, nosila v naročju, ter sestro Katarino pa so ustrelili na dvorišču. Tam jih je naslednjega dne fotografirala naša patrulja in so dokumenti še danes shranjeni. Dve dekleti sta bili težko ranjeni, po naključju pa sta ostali živi: po streljanju sta se potuhnili, esesovski zločinci so mislili, da sta mrtvi, in so odšli.

Jože pa mi je pripovedoval o težkih žrtvah Pokljuke. Nad sedemdeset partizanov je padlo v enem samem boju na Pokljuki, ker jih je izdal domačin – belogardist. Danes imajo ti junaki na Pokljuki lep spomenik. Najlepši spomenik pa smo vsem padlim za svobodo v borbi proti fašizmu postavili v naših srcih. In niti Peršmanovi niti padli junaki s Pokljuke ne bodo nikdar pozabljeni. Danes vlada mir. Mladi in stari lovski prijatelji brezskrbno uživamo lepoto lova in srečni obiskujemo prelepa svobodna lovišča domačih gora in gozdov.

Zapokala je trda skorja snega.

Jože je pogledal proti gozdu, od tam sta prihajali lovki. Pod košatimi smrekami so bile videti komaj noge, Jože je pa že ugledal ruševca, ki sta ga nosili v rokah. »Imata ga!« je vzkliknil. Zdaj sva zavriskala tudi midva. Vsi žareči v obraz sta ponosno stopili pred naju in visoko dvignili plemenito ptico, prekrasnega ruševca s petimi krivci. Čestitkam, stiskanju rok in vzklikom »lovski blagor« ni bilo ne konca ne kraja. Objeli smo se kot veseli in srečni lovski tovariši. Francki in Marici sva z Jožetom še posebej čestitala, saj sta verjetno edini lovki, ki sta v tem revirju uplenili ruševca brez moške pomoči.

Prvi veseli del lova je bil opravljen in sledil je drugi, »resni« del – lovski krst.

Vsak lovec, ki upleni prvo veliko divjad, pa naj bo to petelin, srnjak ali gams, mora biti »krščen«. Na Pokljuki so že bili zbrani vsi lovci iz prostanih revirjev. V planinski koči je bil posvet starejših lovcev, seveda brez mlade lovke Marice, ki pa je verjetno že slutila, kaj se pripravlja. Zbralo se je tudi sodišče. Pred kočjo je bil postavljen dolg stol, zatožna klop, hkrati pa tudi »mučilna priprava«. Na stol je bil položen uplenjeni ruševac, ki mu je bilo udobno postlano s smrekovimi vejicami. Ko je sodišče zasedlo svoje prostore, je »birič« s puško na rami pripeljal »obtoženko« pred visoki, strogi forum. Tožilec brez obotavljanja predlaga za storjeni zločin – usmrnitev nedolžne, plemenite ptice – smrtno kazen. Zagovornik po dolgem in širokem govoru omili vso stvar. Francka

Bivša tajnica, sedaj blagajničarka KPL Marica Pradetto s prvim ruševcem

kot priča pripoveduje in dokazuje, da sta bili ubogi lovki od petelina naravnost napadeni, zato je bil strel upravičen, saj je bil sprožen v silobranu. Zdravnica preiskuje obtoženo Marico, če je le-ta pri polni zavesti in zdravju, in jo bodri z zlivanjem vina za vrat in za pas. Pregleda tudi, če je tisti del telesa, po katerem bo začelo v kratkem padati, zaščiten. Ob koncu sodnik razsodi: »Od vsakega lovca, ki je že uplenil ruševca, naj obsojenka dobi za kazen tri gorke s palico!« Pred izvršitvijo kazni je moral obsojenka odgovoriti sodniku na tri lovska vprašanja. Dva odgovora je znala, usodno pa je bilo tretje vprašanje: »Kdaj ima kura ruševka največ perja na sebi?« Ker obsojenka ni vedela zadovoljivega odgovora, je palica – tako imenovana »krščénica« – zažvižgala po žrtvi. »Krstim te v znamenju ohranitve lovske vesti!« in po zraku je zažvižgalo. »Krstim te v imenu lovske bratovščine Pokljuke!« in sledil je drugi udarec. »Krstim te v imenu lovskega tovarištva, ki naj ne pozna meja!« in tretjič je udarilo po žrtvi. Ta obred so ponovili še štirje navzoči lovci in tako je »žrtev« postala enakovredna in enakopravna za lov na ruševca. Dobrim in požrtvovalnim lovcem s Pokljuke želim v zahvalo in priznanje še veliko let močnega zdravja, krepak »lovski blagor« in mnogo krstov za zdrav, plemenit lovski pomladek.

Karel Prušnik-Gašper

Pavle Krušič, podpredsednik Kluba prijateljev lova, s svojim prvim gamsom

NA LOV SMO ŠLI, NA DIVJE PRAŠIČE

To so bili dnevi, ki jih ne bomo kmalu pozabili.

Pogosto, ko sem se srečal s koroškimi lovskimi tovariši in z njimi malo »pojagal«, včasih tudi samo pri topli peči v pogovorih in v lovski latinščini, sem slišal željo, da bi se enkrat pomerili z divjimi prašiči. O divjih svinjah, o srditih merjascih, ki lovca na kosce raztrgajo, so napisane dogodivščine, da se človeku ježijo lasje, ko jih sliši ali bere. Pa tudi slike z groznimi prizori, zrasle v domišljiji slikarjev, kjer se lovec na življenje in smrt bojuje z divjo svinjo, te pretresejo in vzbujajo lovsko strast. Sam sem si takega lova že davno želel.

In okoli trideset lovcev, izkušenih, ki ne poznajo strahu, kar so dokazovali košati gamsovi čopi na njihovih klobukih, se nas je odločilo za lov na divjega prašiča. To željo so slišali tovariši Lovske zveze Slovenije in nas povabili.

Razigrani smo bili že prvi dan, 16. februarja 1951, ko smo se zbirali iz Blata, Pliberka, Doba, iz Kort in Lobnika in ko smo prišli – med vožnjo proti državni meji – skupaj s tovariši lovci iz Svetne vasi, Borovelj in iz Kaple na Dravi. V Svečah se je prismejal s svojim »štucem« Hubert, v Podgorjah pa smo že iz vlaka videli »gamsporte«, ki so se kot siva megla razgrinjali za klobuki tamkajšnjih lovcev. Iskreno smo pozdravili najstarejšega med njimi, Izidorja, saj mu manjka samo še 24 let do stoletja. V Podrožici so se nam pridružili še tovariši iz Vrbe, Zoprač, Loge vasi, Št. Jakoba in Loč.

Po formalnostih na meji smo dospeli na Jesenice: tu pa je bilo že pravo pobratenje! Tovariš Kobentar je s svojim zborom, s pesmijo za pesmijo, razvnel nas vse in dvigi kozarcev na veselo svidenje so vplivali, da je čas vožnje do Ljubljane hitro potekel. V Ljubljani so nas sprejeli predstavniki Lovske zveze Slovenije in nas pospremili do hotela Slon, kjer so nas pogostili. Zgodaj smo se podali k počitku. Ob petih zjutraj naslednjega dne smo se že odpeljali v Dolenjske Toplice. V Toplicah so nas pozdravili člani lovskih družin iz Toplic in Raduhe. Po zajtrku smo takoj odšli v

lovišče. Izkušeni lovci, okoli 40, so nam pripovedovali o lovu na divje prašiče in nam dajali nasvete. Čudili smo se, ko smo opazili, da imajo domači lovci ponajveč dvocevke na šibre. Na vprašanje, če merjasec pade tudi streljan s šibrami, so pojasnili, da nimajo v nabojih šiber, temveč kroglo. Ta je votla in ima v sredi zareze v obliki torpeda. Taka krogla pošteno zavrti v merjasca in ima na primerno bližino večjo učinkovitost kakor krogla iz risanice.

Že na prvem pogonu je padla divja svinja.

Velik merjasec je prišel nad mene, pa ga nisem utegnil streljati. Zakaj ne, ne bom povedal sam. Naj to povedo drugi, saj meni ne bi verjeli, da »muhe« nisem našel.

Prašič, ki je prilomastil mimo mene, je naletel na lovca domačina. Ta ga je s plašnim »Varde, varde, prašič velik!« zavrnil naravnost na našega najmlajšega lovca. Razloček v starosti med našimi lovci ni bil nič večji kot šestdeset let. Vladimir je ustrelil in – imeli smo prvi lovski blagor.

Nato je bil zbor. Med živahnim pripovedovanjem smo se pokrepčali iz naših nahrbtnikov. In z vinom.

Drugi pogon ni bil tako uspešen, zato smo začeli tretji, »vlažni pogon« v hotelu Toplice. O tem pa bo svoje prijetne občutke opisal nekdo drug, ki je tam po 31 letih srečal svojega bivšega učitelja iz Borovelj. Tovariš Flajs, član upravnega odbora Lovske zveze Slovenije, je nazdravil koroškimi

DAN SE PREBUDI

V gozdu pa ptički že zgodaj pojo, ščinkavci, drozgi, malinca, ki prva v zori zaškrlinca.

Potem se mogočni petelin oglasi, na macesnovi veji se prestopa in srši, po snežnem plazu se pa ruševac v zrak poganja, kukavica kuka in jutro naznanja.

V vejah pa veter šumi, v zraku pa orel kroži, v dolini se zvon oglasi, tako se v planini dan budi.

Tone Haderlap

lovcem in povedal marsikaj zanimivega iz plemenitega lovskega poklica. Upravnik gojitvenega lovišča pa nas je povabil v kočevske revirje. Naslednji dan smo se torej podali v lovišče znamenitega kočevskega hriba, Rog, zgodovinsko znanega iz narodnoosvobodilne vojne. Tu je namreč deloval izvršni odbor Osvobodilne fronte slovenskega naroda.

Nepregledni bukovi gozdovi so kakor nalašč za veliko divjad. Videli smo, kako divji prašiči s svojimi močnimi rilci zorjejo zemljo, ko iščejo hrano.

Že na prvem pogonu je nastala pravcata ofenziva! Po streljih vzdolž strelske črte smo natančno vedeli, kod lomastijo ščetinarji. Na lepem je počilo pri mojem sosedu, in moral sem mu za uspeh čestitati.

Tudi tovariša Grubelnik iz Žoprač in Hofer iz Vrbe nista prišla za šalo v kočevske gozdove! Nad njiju je prišlo kar 10 prašičev in Tone je pripovedoval, da se je šele pri četrtem spomnil, da je treba streljati, in zadel je prašiča naravnost v prsi. Midva z Uršičem sva uplenila 130 kg težkega prašiča. Vsi drugi naši lovci so tudi streljali ali vsaj videli to divjad.

Po doživljanju polnih lovskega dneha smo se znašli v kleti »Slovenija vino« v Ljubljani. Upravnik nam je razložil zanimivosti kletarstva in nam pripovedoval o izvoru plemenitih slovenskih vin. Dr. Benigar, predsednik zveze slovenskih lovcev, pa nam je razložil moderni lovski zakon v Jugoslaviji in nas povabil, naj bi še večkrat prišli na lov v slovenska lovišča. Po tradicionalnem običaju, ko smo sodili lovca »zelenca«, ki je prelil nedolžno kri divjega ščetinca, pa se s svojim zagovornikom spretno zagovarjal, smo končali prijetni tovariški družabni večer v kleti »Slovenija vina«. V soboto opoldne smo se na ljubljanskem kolodvoru poslovili od tovarišev Lovske zveze Slovenije in po kratkem zadržanju na Jesenicah, med tovariši jeseniške lovske družine, prispeli z našim plenom, s tremi velikimi divjimi prašiči, v Podrožčico, kar je vzbudilo veliko zanimanje. Bivanje v Jugoslaviji je organizacijsko potekalo brezhibno. V Podrožčici pa smo že naleteli na birokratizem, ko nam niso dovolili, da bi naš lovski plen brez težav pripeljali do cilja.

Slovenski vestnik 1951, št. 7

PO LOVSKIH STEZAH

Danes bi vam rad povedal nekaj doživljanje o lovu na velikega petelina. Mogoče ni vsem znano, da je pri nas na Koroškem dovoljen odstrel velikega petelina od 24. aprila do 30. maja. (Sedaj je na Koroškem divji petelin popolnoma zaščiten, se pravi, da vse leto lov nanj ni dovoljen.) Žal moram ugotoviti, da je pri nas čedalje manj te, za nas lovce tako zanimive divjadi. Vzrok temu ni nazadnje ta, da so naši gozdovi tudi v krajih, kjer so rastišča velikega petelina, izgubili značaj pragozda, se pravi, da je mehanizacija modernega gospodarstva prodrla tudi v nekdanje nedostopne višinske lege. Stalno sekanje gozdov in čiščenje posek s kemičnimi sredstvi odvzame divjemu petelinu mir in mu zastruplja hrano. Seveda tudi zveri, kakor na primer kune, lisice in ne nazadnje jazbec, ki najde še tako skrito gnezdo kure velikega petelina, ne počivajo. K temu dodajmo še vsakoletni odstrel in tako se stalež te plemenite divjadi stalno zmanjšuje.

Bliža se verjetno čas, ko bomo velikega petelina hodili samo še poslušati in opazovati na njegova zadnja rastišča.

Odstrelu se bo moral marsikateri lovec odpovedati. Pa saj bi bil to zadnji ukrep, da se bo veliki petelin še oglašal v jutranjih urah na naših vrhovih!

Kot otrok sem že imel priložnost slišati od očeta razne doživljanje, ki jih je imel – v dolgoletni lovski praksi – z divjim petelinom. Pripovedoval mi je, kako poje petelin, kako se obnaša in kdaj ga je treba naskočiti. Poje najraje ob posekah, na macesnovih vejah, pa tudi na borovcu ali smreki. Obrnjen je zmeraj proti vzhodu. Oglasi se v zgodnjih jutranjih urah, še pred petjem drugih ptic. Petelinovo petje ima tri različne dele: klepanje, glavni udarec in brušenje. Naskočiti do strelne oddaljenosti ga je možno samo med brušenjem, ker je takrat popolnoma gluhi. Pripovedovanje očeta in drugih lovcev so navdušila moje srce in začel sem se vedno bolj zanimati za ta lov. Ko sem imel prvič priložnost poslušati divjega petelina, so bili vrhovi še vsi zasneženi. Šel sem od doma že opolnoči. Hodil sem tri ure in končno

prišel na kraj, kjer bi petelin moral peti. Čakal sem. Veter je pihal in začelo me je zebsti. Napenjal sem uho, da bi ujel glas divjega petelina, pa sem slišal samo druge ponočne glasove. Že sem mislil, da slišim petelina, pa je bilo samo kapljanje vode od skale, kakor sem pozneje ugotovil. Zadrževal sem dihanje, napeto poslušal, in res na lepem zaslišim klepanje. To je petje, to je petelinovo petje, mi je radostno vzkliknilo srce! Poslušal sem ga dolgo, da bi si natanko zapomnil, kako kleplje in brusi. Začel sem ga počasi naskakovati. Uspelo mi je priti do macesna, na katerem je pel. Obšlo me je veselje, ko sem ga videl na veji, kako poje, se obnaša, se šopiri. Obsedel sem pod drevesom. Začeli so se oglašati drugi ptiči. Kukavica je zapela, vse okoli mene se je oživljalo. Nisem bil več sam s petelinom, različni pevci so me uspavali s pesmijo, tako da sem pozabil, da sem na planini. Petelin je utihnil na veji, klic divje kure ga je zvalil. Spustil se je nekaj deset metrov niže na tla in začel spet peti. Nisem se ganil. Bil sem kot začaran. Sonce je začelo kukati izza gore in odpravil sem se domov. Čul sem petelinovo pesem vso pot in vse do naslednje pomladi, ko sem ga šel spet poslušati. Hodil sem ga poslušat vsa leta, večkrat tudi zastoj, nikoli pa mi ni bilo žal, ko sem po naporni hoji zmrzoval po ure in

Tone Haderlap s svojim prvim jele-
nom, 27. 9. 1959

ure pod drevesi, na katerih je pel. Večkrat sem rekel očetu, kadar sva skupaj šla poslušat, da ljudje najlepši čas dneva prespijo v postelji in ne vedo za lepote narave.

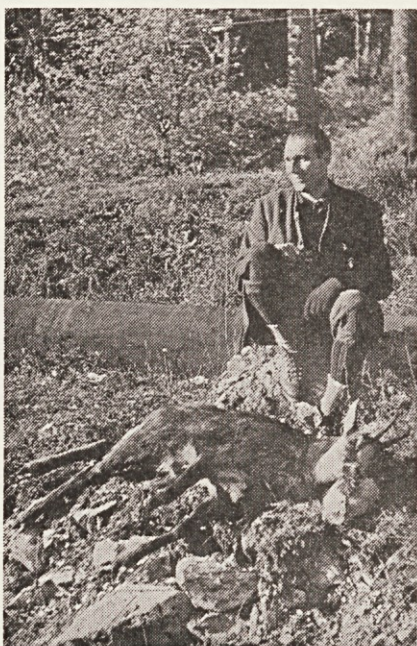
Svojega prvega petelina sem uplenil, ko sem bil že deset let član zelene bratovščine. Bil je moj prvi – in verjetno tudi moj zadnji. Nimam pozejenja, da bi še kdaj streljal na to plemenito divjad. V zadoščenje mi je, če ga lahko poslušam, in vesel sem, ko ga vidim na veji, kako viteško se obnaša. Ko vzhajajoče sonce zmeraj spet pošlje svoje prve jutranje žarke skozi vejevje, ko utihne petelinov glas in jaz zadovoljno hodim domov, mi minevajo leta, in znova spet se veselim pomladi.

Tone Haderlap

ZA GAMSI V SAVINJSKE PLANINE

Že pred leti sem prišel v Logarsko dolino na obisk k Plesnikovim. Stari oče Franc me je poznal kot vnetega ljubitelja gamsov in mi je ponudil

Ustanovni član KPL Franci Kropivnik iz Borovelj s svojim prvim gamsom

dalnogled. Kar izpred hiše mi je pokazal starega gamsa, ki se je pasel kakih 1000 m visoko v Plesnikovih skalah. V trenutku mi je srce zletelo iz prsi in ušlo v visoke gore. Stari Plesnik je to kaj hitro opazil. Opremil me je po lovsko, od nog do glave, me oborožil za gamsji lov in mi nabasal nahrbtnik. Tako sem jo brez obotavljanja odrinil proti Okrešlju (1387 metrov). Kako tudi ne, saj brez srca človek ne more živeti! Že čez dva dni sem se takrat vrnil z gamsom na hrbtu in srce mi je kakor navadno spet mirno tiktakalo v prsih. Letos avgusta se mi je pripetilo isto. Lep petkov večer je bil, ko sem se z ženo, sinčkom in očetom nastanil v Planinskem domu v Logarski dolini. Moj prvi obisk je veljal seveda mojemu izkušenemu učitelju lova na gamse, staremu Plesniku. Povedal mi je, da je stari gošar še vedno živ in zdrav v istem revirju, je pa tako spreten, da mu neizkušen lovec ne more do živega. Kakor hitro mi ga je stari Plesnik spet pokazal, sem ga hodil past vsako jutro, ko so moji še sladko uživali zlate ure v postelji.

Že naslednjega dne je bila v Solčavi »konferenca« članov lovske družine – in to na istem mestu, kjer smo 15. decembra 1942 prvič zapeli Nabrusimo kose ter Kmečki fantje in dekleta, ko smo kot partizani zasedli Solčavo. Na lovski posvet smo se zbrali sami stari znanci iz partizanskih časov. Sklenili smo, da gremo v torek nad gamse v Matkov kot.

Da bi bil pripravljen za ta naporni podvig, sem se v nedeljo odpravil z družino na Okrešelj. Pot je bila izredno ugodna. Tudi vreme nam ni nagajalo. Sinko in oče pa sta bila junaka dneva: prvi star šest let, drugi pa sedemdeset.

Oče je bil na Okrešlju in nad slapom Savinje že pred dvainštetdesetimi leti, ko je kot osemletni fantek trgal tod planike na tako nevarnem mestu, da mu je star, izkušen gorski pastir prekoval, da se bo gotovo ubil. Vendar oče še živi in nam je med pohodom na Okrešelj pripovedoval tudi o tem, kako je pred petinštiridesetimi leti hodil iz Lobnika na Koroškem vasovat prav v Okrešelj, kjer je bila moja mati takrat v Frišaufovem domu v službi kot oskrbnikova pomočnica.

Ko smo prispeli do srede strme, cik-

cakaste steze med slapom in Okrešljem, nas sreča kolona turistov. Ti so prišli čez Kamniško sedlo in šli proti Solčavi. Eden izmed fantov je imel s seboj harmoniko. Oče si jo je izprosil in, sedeč na skali nad slapom, zagodel koračnico Mladi vojaki, da je odmevalo od strmih sten Mrzle gore, ko sva zapela: »Ko bomo pa kedaj dorasli, železo bo, kar zdaj je les, ko bodo drugi krave pasli, vojaki bomo mi zares.«

V Okrešlju smo našli družbo mladih znancev, štiri drzne solčavske fante, ki so prišli čez Matkov kot, čez Mrzlo goro in Hudi prask v Okrešelj in z litrom vina zalili izmučene ude. Za spomin na srečanje so nam podarili planike iz Hudega praska.

V ponedeljek spet pot pod noge, cilj: Matkova hiša (1200 m), gospodar ktere je moj stari tovariš. V partizanih smo ga klicali Grega in skupaj sva takrat preživljala marsikaj težkega, pa tudi lepega. Zvečer smo se pri Matku kaj hitro spravili k počitku, saj nas je naslednji dan čakala težka naloga.

V ranih jutranjih urah smo bili že vsi pripravljeni za pot: Drago, Damjan, Jože, Grega... Še zadnjo kapljico domačega žganja sem zlijal očetu v lovsko čutarico in jo spravil k proviantu v nahrbtnik, nato pa smo jo ubrali po strmini proti ožji domovini gamsov. Začelo je deževati. Ker pa je bilo še pred sedmo uro, smo se tolažili, da bo čez dan še lepo vreme. Vendar smo se zmotili. Ko smo prišli ob sedmih zvečer domov, smo morali zlivati vodo iz čevljev. Čeprav nismo prinesli gamsa, smo bili zadovoljni, saj smo jih videli petnajst. Pa tudi to je lepo doživetje, ko človek prostovoljno trpiš in ves premočen plezaš po strmih in nevarnih pečinah ter iščeš srce, ko ti iz doline preskoči v lepote planin in ga ne moreš ujeti. Po tej neuspeli akciji na gamse sem postal še bolj nemiren. Vstajal sem zgodaj zjutraj, ko je v planinskem domu še vse spalo. Z daljnogledom sem opazoval gamse. Trije so se pasli skupaj. Star gošar vedno v takih strmih čereh, da ga je bilo nemogoče zalesti. Mladi Plesnik mi je pravil, da se je lovška družina odločila, da gamsov v tem delu revirja ne bo streljala, da bi jih lahko opazoval vsak izletnik, ki bo prišel na oddih v Logarsko dolino.

Moje težave glede »pobeglega srca« me je rešil šele moj stari tovariš Lado, ko je z družino prišel iz Ljubljane za tri dni na oddih v planinski dom. Z njim in tovarišem Stanetom sem se v soboto zjutraj odpravil na Klemenčovo jamo. Že od kočice Zavetišče pod Ojstrico (1206 m) smo opazili gamse. Okrog devete ure sva jo s Stanetom ubrala proti Rjavci za Planiščico. Čakala naju je precej kočljiva stena, ki jo je treba preplezati, je pa samo še ponekod poraščena z ruševjem. Ko sva visela nad globokimi prepadi, sem nekoliko v skrbeh pomislil na svoje pohabljenе roke. Mar je potrebno, da se izpostavljам smrtnim nevarnostim? ... Kaj si hočeš, sem si govoril, če pa človek ne more iz kože. Ob dvanaajstih je padel gams, 1800 m visoko. Strela so odmevali, kot bi se bližala strašna nevihta in bi udarjala strela. Drugi gamsi so se razpodeli na vse strani. Ojstrica, Krofička, Škarje so odgovarjale, kot bi rohnele: Kaj počenjaš, človek, z našimi živimi zakladi?

Stane mi je zataknil za klobuk v gamsovo kri pomočeno vejico rušja. Ko sem prinesel gamsa do kočice na Klemenčovi jami, sva obstala kot zamaknjena. Z daljnogledi sva pila podobe krasnih visokogorskih lepot. Legel sem v senco in položil glavo na mrtvega gamsa. Pred menoj se je v čisti gorski luči sončil Okrešelj, kjer so med vojno tudi koroški partizani večkrat našli kotiček miru, toda takrat samo za trenutek. Zvečer sem ženi – za desetletnico poroke – položil pred noge gamsa, rekoč: Vrnil sem se cel, našel sem spet srce, ki mi je prvi dan, ko sem prišel v Logarsko dolino, ušlo v gore in sem ga moral ves teden iskati ...

Karel Prušnik-Gašper

KOROŠKI IN MARIBORSKI LOVCI NA PRIJATELJSKEM SREČANJU

Na povabilo predsednika Lovske zveze Maribor, tovariša Lojzeta Briški, so se člani Kluba prijateljev lova, slovenskega lovskega društva v Celovcu, udeležili prijateljskega srečanja mariborskih in koroških lovcev. To je bilo letos 11. decembra zvečer v samopostrežni restavraciji v Mariboru.

Srečanje mariborskih in koroških lovcev je bilo na moč pristrčno. Na tem večeru so se zbrali predsedniki lovske družin iz Pernice, Pesnice, Fram, Malečnika ter iz Starš, Rač in še iz več drugih krajev. Naš Klub prijateljev lova pa je zastopalo devetnajst članov. Pozdravne besede je spregovoril predsednik Lovske zveze Maribor, tovariš Lojze Briški, ki je v svojem nagovoru poudaril potrebo in korist takih srečanj in želel, da bi ta iskrena povezava med lovci mariborske zveze in člani slovenskega lovskega društva, Kluba prijateljev lova, ki obstaja nad tri leta – ostala trajna. Želel je, da bi imeli »ravne cevi« in obilo lovskega življenja.

Med nami je bil tudi bivši predsednik Lovske zveze Maribor, tovariš Ivo Skerlovnik, ki ga vsi koroški lovci poznajo kot pobudnika in organizatorja, saj je pred leti zaoral ledino teh lovskega srečanj med Mariborčani in Korošci. Tudi predsednik Kluba prijateljev lova, tovariš Karel Prušnik-Gašper, se je oglasil k besedi in se v imenu slovenskih lovcev iz Koroške zahvalil za tovariško povabilo in pri-

srčno pozornost, ki jo zamejskim lovcem posvečajo mariborski tovariši. Poudaril je, da to tovarištvo in prijateljstvo med lovske tovariši tu in onstran državne meje ni naključno. Korenine tega iskrenega lovskega sodelovanja segajo v polpreteklo zgodovino, ko so se tukajšnji in tamkajšnji lovci z ramo ob rami borili kot partizani proti skupnemu sovražniku, Hitlerjevemu fašizmu, in skupaj prelivali kri za lepšo prihodnost vseh ljudi.

Po uradnem delu našega lovskega srečanja je tajnica Kluba prijateljev lova, tovarišica Marica, skupaj s predsedniki izdelala načrt razporeditve lovcev za naslednji lovski dan. Predsedniki že prej omenjenih lovske družin so seznanili naše tovariše s posebnostmi lovišč in hkrati določili zborna mesta pred hotelom Orel. Že ob desetih zvečer smo se začeli poslavljati, v želji, da bomo spočiti drugi dan lažje premagovali napore, ki so povezani z lovom. Vendar pa – razšli smo se šele, ko je ura odbila polnoč! Pa kdo bi mogel iti v posteljo in zapustiti družbo, ki je bila še

Uplenitelj Karel Prušnik s Francem Plesnikom in svojimi otroki ob uplenjeni 16 let stari gamsji kozi, 8. 9. 1965, v Plesnikovih pečeh

razgreta od pristnega štajerskega vina? Pesem je sledila pesmi, sprva le bolj z redkimi, izbranimi glasovi, končno pa je pelo vse.

In naslednjega dne v nedeljo?

Krono lovskega uspeha je seveda nosila Lovska družina Starše. Ob pozdravu lovini je pred lovci ležalo: 73 fazanov, 5 zajcev in 1 lisica.

Ko smo se nekaj dni pozneje srečali z našimi lovci iz št. Janža, Vrbe, Radiš, Celovca, Obirskega, Lepene, smo enodušno ugotovili, da smo vsi streljali na fazane in da le malokdo ni prišel do plena. Toni iz Vrbe in Gašper iz Čahorč sta izstrelila petdeset nabojev. Francija Beguša, lovca iz Bistrice v Rožu, je od streljanja bolela rama! Večina pa je bila mnenja, da je preveč prostora okoli letečega fazana, zato ga ni lahko sklatiti.

Pa tudi to so naši lovci povedali, da so bile njih oči rosne od ganotja, ko so se poslavljali od lovskih družin. Za nekatere je bila vrnitev domov zelo pozna oziroma zgodaj, kar pa seveda ženam naših lovcev gotovo ni ugažalo. Težko je pač biti zakonska družica lovca in prijatelja narave!

Karel Prušnik s svojim prvim gamsom, 1. 8. 1931

V GOZDU

V gozdu je lepo:
ptički pojo,
veter pihlja
hladno.

V gozdu rožice cveto,
v mraku večernem postane vse tiho.

V gozdu je zelen zrak,
počitka najde v njem človek čudak.

Tone Haderlap

Ob tej priložnosti naj zapišemo še nekaj: pristrčna zahvala lovske družine Lovske zveze Maribor za velik lovski blagor in tovarištvo, ki smo ju bili deležni v vaših lepih loviščih! Za naprej želimo, da bi se vsaj enkrat na leto spet srečali in utrjevali naše že tradicionalno lovsko tovarištvo.

Slovenski vestnik 1971, št. 52

LOVCU SO SE URESNIČILE SANJE

Bilo je konec januarja in sobota je bila, ko smo se zbirali v hotelu Slovan na Vranskem. Po petju in pesmih naših fantov so domačini kmalu spoznali, da prihajamo iz koroških krajev. Bil je prijeten večer, ki so zanj vranski tovariši skrbeli, enako kot mi, s petjem in z obujanjem doživljajev. Šestinsedemdeset nas je bilo in vsi smo imeli eno željo: upleniti ali vsaj videti živega divjega prašiča.

Vodja brakade, tovariš Franci Golavšek, nas je razporedil v skupine. Vsaka skupina je dobila svojega vodiča, ta nas je razmestil po stojiščih.

Bilo je prelepo jutro, sonce se je vpenjalo v zasneženo odejo Kozice, kjer je bilo naše lovišče. Mlajši med nami so imeli do stojišč najdaljšo pot, zato jim je sneg, ki so se vanj vdiral včasih do pasu, delal največ težav. Brakada se je začela ob pol dvanajstih. Vsak je napeto poslušal in gledal, kdaj se bo kje kaj premaknilo. Tu in tam je zdrsnil sneg z vej in že je lovska strast usmerila pogled tja, v pričakovanju, da mora od tam nekaj

priiti. Toda minevale so ure, druga za drugo, mraz nas je že pošteno ščipal v prste in v nos, prek lovišča je bril mrzel veter. Nekateri med nami so imeli srečo, da so prišli na sončno stojišče in da jih je grela sonce, pot do tiste sreče pa je bila dolga, prav do vrha hriba.

Padlo je nekaj strellov. Misli sem, da je bila Diana, boginja lova, naklonjena temu ali drugemu lovskemu tovarišu. Toda up je šel po vodi: ob treh popoldne je lovski rog začel naznanjati, da je za ta dan lova konec. Z vodičem smo se podali v dolino v pričakovanju, da so imele druge skupine več lovskega blaga. Ko smo se pa sešli in ko se naše pričakovanje ni uresničilo, so vranski lovski tovariši potrebovali precej časa, da so nas potolažili z obljubo, da gremo v poneдельник spet na lov. Našo skupino 33 lovcev so razdelili na dve lovišči. Moja skupina je odšla proti vasi Merinca, druga pa v lovišče lovske družine Tabor, kjer je lovila na Brložnu. Mlajši med nami so šli s predsednikom Lovske družine Vransko, tovarišem Goltnikom, nas pa je vodila pot po grapi v oster hrib, kjer smo kmalu zasledili divje prašiče.

Razdelili smo se po grapi in tako začeli hrib.

Precej truda me je stalo gaženje snega, preden sem dospela do svojega stojišča. To je bilo precej visoko. Ob pol enajstih je prvič počilo, kmalu navrh drugič, pa še tretjič. Zdaj pa mora nekaj ležati! Nastala je spet tišina, v kateri sem nestrpnost čakala, kdaj bom zagledala merjasca, ki ga živega še nisem videla, čeprav sem se udeležila že treh pogonov na divje prašiče. Drevesa so se otresavala snežnega bremena in se pozibavala v hvaležnosti soncu, ki jih je rešilo belega bremena.

Čas je pravzaprav hitro minil.

Na lepem so tišino snežnega raja pretrgali klici. Prihajali so vedno bliže. Fantje z razgretimi obrazi so ponavljali:

»Feliks je ustrelil merjasca, pa takega, da bo najbrž za medaljo!«

Njihovo veselje je prevzelo tudi mene. Krepko sem stisnila Feliksu, ki je imel za klobukom zeleno vejico, roko in mu zaželela »lovski blagor«. Fantje so jo mahnili proti vrhu, jaz pa sem ostala na svojem mestu. Sneg pod nogami se je spreminjal v ledeno

ploskev. Drevje je venomer stresalo sneg, tudi po meni. Žal pa mi ni bilo naklonjeno, da bi zagledala merjasca. Spet je lovski rog naznanjal konec lova. V dolini nas je čakal Feliksov merjasec. Mogočen ščetinar je bil. Obstopili smo ga in mu začeli puliti ščetine za okras naših klobukov. Da so ga naši fotoamaterji slikali od vseh strani, se razume samo po sebi, kot se razume, da nam je bila druga skupina, ki ji merjasec ni prišel pred puške, nekoliko nevoščljiva. Zvečer smo polni radovednosti čakali na »krst«.

Črnemu orjaškemu ščetinarju so pripravili mrtvaški oder in mu prižgali sveče. Medtem so drugi že »polirali« bukovo vejo z vinom, da bo bolj vžgala, ko jo bomo zavihteli nad Feliksovo zadnjo stranjo.

Sodnik, župnik in zapisnikar so pozvali Feliksa, naj leže na pripravljene stolice, tako da se bodo merjaščeve ščetine dotikale njegovega obraza. Med branjem »obtožbe« Feliksu ni bilo prijetno. Bil pa je hraber in je naloženo pokoro prenašal z lovsko krepostjo.

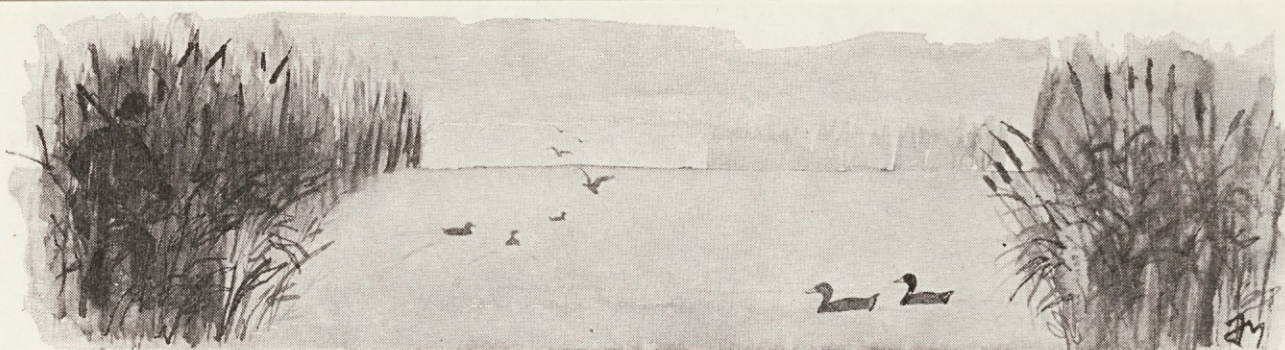
Tudi zadnjo točko obreda, ko je bukova veja padala po njegovih hlačah, je junaško prestal. Za dokaz krsta ob uplenitvi prvega ščetinarja je dobil »krščenico«, to je bukovo vejo s podpisu vseh navzočih lovcev, nato pa smo mu vsi še enkrat zaželeli »lovski blagor«.

ln že je zadonela pesem »V hribih se dela dan« iz grl fantov iz šestnajstih koroških krajev. Po dobri kapljici in ob veselem prepevanju smo nadaljevali tako imenovani »mokri pogon«,

pri katerem smo pridno sodelovali vsi, iz Lepene, Obirske, Železne Kaple, Globasnice, Bilčovsa, Kajzaz, Čahorč, Lovank, Mokrij, Lokavice, Blata, Šmihela, Mlinč, Škocijana in Celovca. Ob tej priložnosti nam je Nace Varh iz Obirske razodel Feliksov sen v pretekli noči: ponoči ga je v sobi, ki sta si jo s Feliksom delila, prebudil ropot. Ko se je razgledal po sobi, je videl Feliksa, kako preplašen sedi na robu postelje. Na vprašanje, kaj se je zgodilo, Feliks skoraj ni mogel spraviti besede iz sebe. Precej časa je trajalo, preden se je zavedel, da v sobi ni ščetinarja, o katerem je sanjal, da lomasti proti njemu. Ko se je docela prepričal, da je bil to le sen, se je razvnel in začel Nacetu pripovedovati, kakšen orjak se mu je v sanjah prikazal. Za strah, ki ga je

Prijateljsko srečanje koroških in mariborskih lovcev, 11. 12. 1971, v Mariboru. Govori predsednik KPL Karel Prušnik-Gašper, zraven njega Lojze Briški, tedaj predsednik Lovske zveze Maribor, sedaj predsednik Lovske zveze Slovenije

prestal v polnočnih sanjah, je dobil drugi dan – z odstrelom podobno orjaškega ščetinarja – bogato odškodnino.

Čas nas je silil, da se vzdignemo in ločimo od prijetne družbe. »Zdaj gremo, nazaj še pridemo,« smo ob slovesu obljubili našim gostiteljem, ki so nam omogočili to prijetno doživetje.

Marica Pradetto

PETRU MALOVERŠNIKU V SPOMIN

Pišem kot lovec v slovo lovcu, kot mlajši prijatelj v spomin starejšemu prijatelju, Zležičevemu Petru. Pod tem imenom smo ga namreč poznali vsi njegovi tovariši, sorodniki in znanci. Bil je človek, ki je rad in dobro pomagal vsakemu. Peter Maloveršnik je bil vsestransko razgledan in nadarjen. Kot kmečki delavec se je tega stanu zavedal in bil nanj ponosen. Peter je bil napreden čebelar, napreden sadjar. Kar pa zadeva različne obrti, mišarstvo, tesarstvo, strugarstvo in ko-

vaško delo, se je uspešno kosal z izkušenimi strokovnjaki. Kar je potrebovalo Zležičevo gospodarstvo orodja in drugih manjših priprav, vse je napravil Peter sam. Celo točilnico za čebelarstvo si je ustvaril sam. Vse pa je izdelal tako lično in trpežno, da je bilo pri Zležiču veselje delati z njegovim orodjem na polju, v gozdu ali pri prevažanju lesa. Ne bom več pripovedoval o njem kot o kmetu. Vsi, ki so ga poznali, vedo, da je bil Peter eden redkih tako vsestransko sposobnih in aktivnih v občini. Povedal bom rajši kaj o Petrovem najljubšem življenjskem razvedrilu, o lovu. In nekaj o njegovem humorju, ki ga je prostodušno delil na vse strani, med mlado in staro. S Petrom Maloveršnikom je odšlo v večna lovišča premnogo zanimivih lovskih doživljanj, z njim je minila za veliko Lobničanov in Lepenarjev prelepa, za lov pa včasih – zaradi takratnih lovskih zakonov – tudi kruta doba. Ko je bil Peter v najboljših letih, je namreč zakon dopuščal, da se je na primer na srnjad streljalo s šibrami in da se jo je smelo preganjati z ostrimi lovskimi

PONOČNI GLASOVI

Zimska noč je svetla noč,
veter žene po nebu meglé.

Vse že spi, nikogar čuti ni,
le jaz bedim, na preži sedim.

Spanec me muči v mesečni noči,
strah me je pokrajine puste.

Ponočni glasovi drhte med bregovi,
sence pošastne v sanjah premikajo se.

Zdaj zalajajo psi, zdaj lisjak zagrci,
potem pa spet potok samo še šumi.

Napeto uho je, vse ujame glasove:
srnin korak šelesteči, sovnik skovik boleči.

Hitre zajčje šape, v vejah južne sape,
vse to mi noč prinaša na uho, me uspava lepo.

Poslušal sem lajati lisico, peti ponočno ptico,
stopinje fanta, ki je šel klicat deklico.

To so ponočni glasovi,
v dolini ropotajo motorji.
Na lepem pa vse utihne,
še mesec svojo brlivko upihne.

Tone Haderlap

Bivšega predsednika LZ Celje in pobudnika prvih stikov s slovenskimi lovci na Koroškem Jožeta Ančika (drugi z desne) je KPL 10. 10. 1964 povabil na odstrel muflona. Zraven uplenitelja sedaj že pokojni ustanovni član KPL Pepi Sadolšek

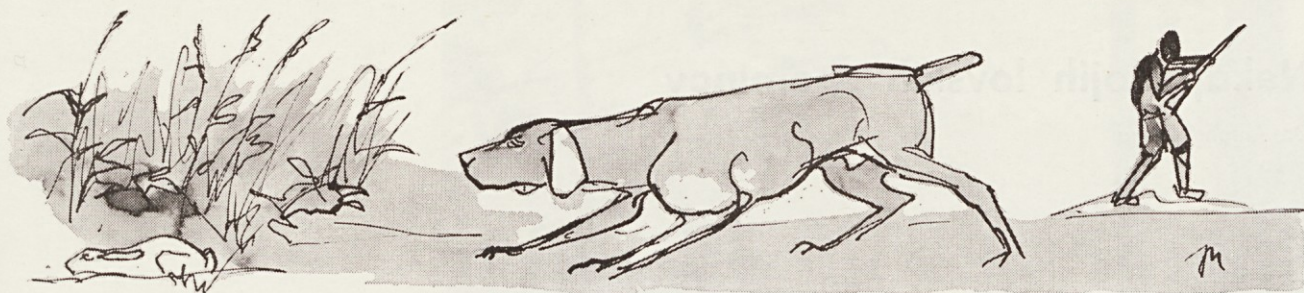

psi. Takrat je bil najbolj v časteh lovec, ki je imel najhitrejšega in najbolj krvoločnega psa. Bili so v tem času primeri, da so lovski psi zastreljenega srnjaka raztrgali in požrli domala do kosti, preden ga je lovec uspel najti.

No, pustimo to zgodovino. Spomin naj nas pelje v čase veselja in srečnega lovskega izživljanja v Lobniku, kjer je Peter živel in kjer je bil dolga desetletja zaprisežen lovec.

Zležičev Peter nam je tako razložil letni načrt lova in pogonov v Lobniku:

»Jagali bomo na sv. Roka, na sv. Uršulo, na sv. Lukeža, na Vernih duš in na sv. Andreja dan. Vsakikrat se zberemo pri Peruču. Na jago naj pri-

pelje vsak svojega psa, da bo več gonje in zvonjenja po Ojstri, Tolstem vrhu in po Brečkovih sečih.

In tako smo se vsakokrat teh pogonov udeležili vsi lobniški in nekaj tudi lepenskih lovcev. Peter je dal vsakemu stojišču šaljivo ime:

»Ti boš stal na Hudem štantu, ti pri Debelem macesnu (tega macesna pa morda že 50 let ni bilo več), ti pa pri Veglnovem kostnu.«

Tako je razporejal svoje lovske prijatelje na stojišča, za vsakega je imel šaljivo pripombo, pa tudi trebušnato steklenico žganja »za dober pogled«. Peter je s svojim prirojenim humorjem vedno ustvaril dobro razpoloženje med lovci, ki so ga spoštovali, zato pa tudi ubogali – na vseh lovih je vladala vzorna disciplina. Peter je znal odpraviti vsako nezaupanje in nevoščljivost med lovci. Znal je gojiti pravo lovsko tovarištvo. Ko še nisem imel dovoljenja za nošenje orožja, sem vedno rad šel z očetom na lov. Kot gonjač sem se strogo držal navodil, ki sem jih dobil od Petra. Ko sem z dvajsetimi leti to uradno dovoljenje dobil, se mi je zmeraj zelo mudilo na napovedani lov. Oče mi je hodil prepočasi in bal sem se, da bova zamudila. Na sv. Roka (1931) sem se spravil od doma že ob dveh zjutraj. Peter mi je neko nedeljo poprej namignil, naj grem na Mikijevo Ojstrico že ob svitu. Tam da vsako jutro prav rano zapusti naše lovišče dober srnjak in ga čez dan nikoli ni v sončni. Res sem tisto jutro uplenil svojega prvega srnjaka. Ta dan je bil naš običajni lov. Prelepemu jutru je sledil vroč dan, kar je pomenilo, da lov ne more biti uspešen. Ves dan smo lovili. Noben pes se ni oglasil. Noben strel ni počil. Ne v Ojstri ne v Golarjevem Tolstem vrhu in pod Ježepovim travnikom in ne v Mikijevi osenci ni bilo srnjadi. Niti zajca ali lisice niso dvignili psi. »Hudič, še ta belega ni bilo,« je zmigal Peter z brki in se praskal za ušesi. Mislil je na belega zajca, ki smo ga večkrat imeli med lovino kot posebno redkost. Beli zajec živi le v najvišji legi Ojstre. Ko smo se vračali prek Plajberške frate po ozki stezi na Mikijevo borovje proti Ojstri, sem stekel do smreke, kjer je od jutra visel moj srnjak. Ko ga prinesem do počivajočih tovarišev, je Peter napravil potegnjjen, začuden obraz: »Pa kar brez strela

padajo srnjaki! To je pa čudež, hudič.« Peter je od mene že prej zvedel, da imam srnjaka, povedal pa nobenemu ni. S to svojo opazko je razvedril vse lovce, ki so bili po utrudljivem lovu potrti zaradi neuspeha in preznojeni.

Naslednje leto se je Peter zelo veselil nadvse uspešnega lova. Bilo je na Vernih duš dan in lovili smo v Ojstri. To leto je bilo izredno bogato s snegom. Na stojiščih pri Veglnovem kostnu sta stala Peter in moj oče. Na dlako sta položila štiri srnjake. Nalomili smo dolge smrekove veje, napravili vlako in naložili nanjo vso lovino. Takrat je bil med plenom tudi beli zajec. Obloženo vleklo smo nato vlekli z veselim in glasnim truščem proti dolini. Pri Peruču smo si izposodili vlačuge (primitivne sani za razvažanje gnoja po strmih njivah) in spet naprej v spodnji Lobnik. Peručev oče Jur vlačug seveda nikoli več ni videl, odgovoren zanje pa je bil Peter. Te vlačuge so bile še dolga leta predmet šaljivim prepirom med Petrom in Jurjem. Kadarkoli so se kje srečali pri polnih kozarcih – in tem niso lovci nikjer sovražni – je že kdo, ki mu je bilo znano, vprašal Petra, kdaj bo vrnil Peruču vlačuge, ker od tistih Vernih duš naprej ne more več gnojiti svojih njiv... Tako smo se tista leta, pred drugo svetovno vojno, mno-

gokrat srečali pri lovu, se razvedrili in bili dobre volje.

Ko se je začela vojna, je bilo veselja konec.

Peter je imel dva sinova, Rokija in Johija. Oba je izgubil v vojni. Tudi sinova sta bila lovca. Posebno je bil po očetu Roki. Z njim smo imeli še leta 1942 dva sestanka. Bil je politično razgledan fant. Ko je prišel na dopust, smo šli v Ojstro na zmenek. Tudi Peručev Mihi je bil navzoč. Predmet sestanka pa ni bil več lov. Pogovarjali smo se, kaj naj ukrenemo proti osovražnemu Hitlerju, ko je izselil toliko naših dragih.

Pri Zležiču je bila močna in zanesljiva postojanka borcev za svobodo vso dobo partizanske borbe na Koroškem. In Peter je, ravno tako kot prej svojim lovskim tovarišem, vlivl v srca veselje in zaupanje zdaj partizanskim tovarišem, ki jih je spoštoval in ljubil. Naj bodo te vrstice vsem, ki so Zležičevega Petra spoštovali in cenili in se od njega, ko je umrl, težko ločili, v tolažbo. Peter sam pa naj ostane s tem ohranjen še poznim rodovom kot dober tovariš in prijatelj. »Ker je bil tak,« govorijo njegovi prijatelji, »je tudi doživel tako častitljivo starost osemindeset let.«

Karel Prušnik-Gašper

Člani KPL so obiskali lovski muzej v Bistri pri Vrhniki, 21. julija 1968

Nekaj mojih lovskih spominov

Dr. Anton Svetina

Dr. Anton Svetina, koroški rojak, je bralcem Lovca že znan, saj je za naše glasilo napisal več zgodovinskih člankov o lovu in ribolovu. Prevedel je tudi nekaj lovskih črtic v nemščino, med drugim Finžgarjevo »Na petelina« za avstrijsko lovsko glasilo »Der Anblick«.

Izvršni odbor LZS je spoštovanemu sodelavcu revije Lovec za njegove odlične članke iz zgodovine lovstva na Slovenskem podelil plaketo revije Lovec II. stopnje.

Letos 12. julija je dočakal že svoje 84. leto življenja, a je še vedno čil in zdrav, le z vidom ima težave. Ob tej priložnosti koroškemu Slovencu dr. Antonu Svetini iskreno čestitamo k njegovemu visokemu jubileju in mu želimo še veliko let zdravja in zadovoljstva v njegovi življenjski jeseni.

Uredništvo

Svojo mladost sem preživel v Pliberku na Koroškem, kjer je moj oče od leta 1898 do svoje smrti leta 1917 služboval kot notar. V prizidku hiše, v kateri smo stanovali, je živel s svojo ženo upokojeni gostilničar iz Prevalj Jožef Travnik, ki je bil star, izkušen lovec. Pa tudi moj oče je hodil v jesenskem času na brakade kot lovski gost. Imel je lovski puški stare izdelave, obe petelinki, ki pa sta izvrstno nesli. Oče je imel tudi vso pripravo za basanje patron. V mestu Pliberku je bilo pred prvo svetovno vojno strelsko društvo, ki je imelo svoje strelišče blizu pivovarne Sorgendorf, ob vznožju hriba Libič. Društvo je imelo tam svojo strelsko uto in v njej so bile tarče, ki so ob dobrem zadetku nakazale možička. Oče si je za streljanje v takšne tarče nabavil posebno puško na kroglo z najfinjšo mehaniko. Društvo je ob nedeljah prirejalo streljanje za dobitke in otroci smo z zanimanjem spremljali očeta na ta strelska tekmovanja.

Ko smo kot gimnazijci prihajali domov v velikih počitnicah, ki so bile takrat od 15. julija do 15. septembra, nas je upokojenec Travnik ob svojem čebelnjaku navduševal za lov z raznimi lovskimi dogo-

divščinami. Bil je tudi lastnik majhne senožeti ob severnem vznožju libiškega hriba, oddaljenega pol-drugi kilometer od Pliberka. Tja se je Travnik večkrat proti večeru napotil in nas mladino jemal s seboj. Pot je vodila ob vznožju libiškega hriba in v gozdu je bila majhna jasa, posejana z deteljo. Na Travnikovo opozorilo smo se v največji tišini približevali jasi, kjer smo večkrat videli enega ali dva zajca. Enkrat se je tam pasla tudi srna. Sprehod s Travnikom je bil za nas mladino vedno veselo doživetje.

Leta 1910 sem opravil gimnazijsko maturo in oče mi je za nagrado dovolil, da sem si smel pri okrajnem glavarstvu v Velikovcu nabaviti orožni list in lovsko karto. Tako sem postal z devetnajstimi leti lovec.

Na Koroškem so bile že pred prvo svetovno vojno tudi lovske razmere nacionalno obarvane. Nemški nacionalisti so si prizadevali spraviti čimveč občinskih lovišč v svoje roke. V pliberški okolici so imeli domači slovenski kmetje v zakupu le dve občinski lovišči, to je v občinah Blato in Libuč, ker je bila tamkaj tudi občinska uprava v slovenskih rokah. Samolastna lovišča, ki so morala obsegati najmanj 200 ha strnjene gozda, pa so bila z redkimi izjemami v rokah nemških veleposestnikov. Zelo obsežno lastno lovišče je imel grof Thurn, lastnik pliberškega gradu na hribu Komel.

Član Lovskega društva Blato je bil tudi pliberški geometer Anton Gvajc, goriški Slovenec, izvrsten strelec, posebno na letečo divjad, na jerebice in prepelice, ki jih je bilo pred prvo svetovno vojno slišati še skoraj z vsake njive. S pokojnim geometrom Gvajcem sva se marsikateri večer v pliberškem narodnem domu razgovarjala o lovu. Z mojim očetom sva se najraje udeleževala brakad v loviščih lovskih društev Blato in Libuč. Nisva se tudi mogla odrekati vabilom na skupinske love, ki so jih prirejali

nemški zakupniki lovišč in uprava lastnega lovišča grofa Thurna. Ne-pozabno so mi ostali v spominu lepi smrekovi in jelkovi gozdovi v Dobrovi, ki so se razprostirali kilometre v dolžino in širino čez vso Podjunsko dolino. Tja sem hodil s privoljenjem Lovskega društva Blato na divje golobe.

Iz svojega začetniškega lovskega udejstvovanja naj opišem doživljaj na skupinskem lovu, v pouk mladim lovcem, naj bodo na lovu previdni in dobro naj pogledajo, preden streljajo.

Leta 1913 so bili pliberški lovci povabljeni na lov v lovišče občine Dobrlavas, ki ga je imel v zakupu dobrlovaški zdravnik dr. Grassl, zagrizeni nemški nacionalist. S pliberškimi lovci sem šel tudi jaz. V drugem pogonu sem imel stojišče ob gozdni jasi, porasli z meter visoko praprotnjo. Kmalu po začetku pogona se je približevala mojemu stojišču divja gonja najmanj desetih lovskih psov. V visoki praproti sem zagledal nekaj sivega in v prepričanju, da je to zajec, sem streljal nanj. Obležal pa je srnjaček in nanj se je vrglo vse krdelo psov. Z lovskim čuvajem, ki je prihitel na moj strel, sva jih komaj pregnala. Dr. Grassl je pred pričetkom lova oznanil, da srnjih mladičev ne bomo streljali, zato je moral moj oče za ta moj prekršek plačati odškodnino 20 kron, čeprav bi bili srnjačka gotovo ujeli in raztrgali psi, če ga ne bi ustrelil jaz.

Uprava pliberškega veleposestva je v svojem lastnem lovišču priredila enkrat letno velik skupinski lov, na katerega so bili povabljeni vsi pliberški lovci. Na takem lovu, bilo je navzočih okoli 40 lovcev, mi je bila v prvem pogonu naklonjena Diana, da sem edino jaz uplenil zajca. Mlajši sin grofa Duglasa Thurna, takratnega lastnika pliberškega veleposestva in tedanjega avstrijskega veleposlanika na carskem dvoru v Petrogradu

(Leningradu), grof Leon Thurn je naročil lovskemu čuvaju, ki je bil vodja lova, naj me v priznanje za ta moj odstrel postavi v drugem pogonu na boljše stojišče. In res sta se mi prikazala v tem pogonu srnjak in lisica, ne da bi ju gonili psi, in sta mi zopet tako hitro izginila izpred oči, da nisem utegnil streljati. Po zakonu je bilo takrat dovoljeno streljati srnjad tudi na brakadah in celo s šibrami.

Že imenovani naš lovski prijatelj Travnik me je navduševal za lov na jerebe. Naučil me je tudi klicati tega pisanega, črnogrlega petelinčka in mi naredil ter podaril jerebjo piščalko, ki jo hranim še danes. Na skupinskem lovu v revirju nad Nončjo vasjo sem po prihodu na stojišče začel klicati jerebe. Vodja lova mi je pred odhodom na »štant« to dovolil. Kmalu se mi jih je začelo oglašati več. Posebno na klic samice so navdušeno odgovarjali s svojimi srebrnimi glasovi. Seveda sem takoj vedel, da so mladi jerebiči, ki bi se radi zaročili z brhko jerebico. Naenkrat so začeli frčati in sedati na bližnjo, le nekaj metrov visoko smreko. Šest petelinčkov mi je priredilo izredno predstavo, kakršni nikdar več v življenju nisem prisostvoval. Da ne bi prepodil morda bližajoče se mi lisice ali srne, na jerebe nisem streljal. Spomin na pravcato živo drevo pa mi ne bo zbledel do konca mojih dni.

Kmalu po izbruhu prve svetovne vojne leta 1914 je zadela našo družino vest o smrti mojega mlajšega brata, ki je padel na gališki fronti pri Grodeku. Mojega očeta in mene je to tako zelo prizadelo, da tisto jesen nisva imela nobenega veselja do lova. Marca 1915 pa sem tudi jaz moral obleči vojaško suknjo, ki sem jo nosil vse do konca vojne. Oktobra 1918 sem na italijanski fronti zbolel in prišel v vojno bolnišnico v Bellunu, od tam pa z bolniškim transprotom preko Cortine d'Ampezzo in Inni-

Jesenska log in gaj vabita

Foto P. Adamič

chena na Dunaj, kjer sem 30. oktobra 1918 dočakal polom Avstro-Ogrske. Z zadnjim vlakom, ki je še vozil po starem voznem redu, sem se vrnil v Maribor, v kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev. Iz navdušenja nad tem dogodkom sem se, ko sem se doma preoblekel v civilno obleko, takoj javil v

Ljubljani pri deželni vladi v upravno službo.

Moje prvo službeno mesto je bilo Črnomelj, kamor sem vzel tudi staro očetovo lovsko puško in se tam vključil v lovske vrste. Spoznal sem lepa hribska lovišča nad Semičem in nižinska v značilnih belokranj-

Ptujski lovci leta 1926. V sredini dr. Šalamun z ženo. Dečka sta njuna sinova

skih brezovih gozdičih. Žal pa je bila divjad v Beli krajini po vojni zelo razredčena. V Črnomlju so me tudi seznanili z lovom na kljunače, konec marca in v začetku aprila. Proti večeru smo hodili nanje v bližnje lepe gozdiče vzhodno od Črnomlja, ko so v mraku priletavali nad polje. Imeli smo precej uspehov, saj so bili kljunači, ki so se selili z juga na sever, mnogoštevilni. Belokranjski gozdiči so bili pa že od nekdaj znana prehodna postojanka teh selivcev.

Ko je maja 1919 jugoslovanska vojska zasedla Koroško, me je deželna vlada v Ljubljani premestila kot koroškega rojaka na okrajno glavarstvo v Velikovec. Medtem ko sem pred vojno spoznaval lovišča okoli Pliberka, smo velikovski lovci hodili na brakade v revirje okoli Grebinja in v okolico Železne Kaple. Iz te dobe mi je ostal najbolj v spominu lov na divje race v lovišču zaplenjenega veleposestva barona Helldorfa v Vovbrah. Tam sta bila dva velika ribnika, kamor smo na povabilo upravnika tega veleposestva hodili na večerni prelet rac. Na Koroškem je v času plebiscita ostalo še veliko lovišč v rokah Nemcev in nemčurjev, česar pa naše oblasti niso mogle spremeniti v tistih občinah, kjer so bile zakupne pogodbe še v veljavi. Teh pogodb brez upravičenih, v lovskem zakonu navedenih razlogov ni bilo mogoče razveljaviti. Le kjer

so občinska lovišča leta 1920 prišla na novo na dražbo, smo si slovenski lovci prizadevali dobiti jih v zakup. Tako sva s kolegom dr. Ivanom Vidmarjem, ki je bil tudi navdušen lovec, vzela v zakup lovišče občine Zgornje Trušnje, ki je bilo po obsegu sicer majhno, v lovskem pogledu pa pestro. Lovišča pa nisva utegnili niti dobro spoznati, ker zaradi preobilnega dela med plebiscitom nismo imeli dosti časa hoditi na lov, po nesrečnem izidu plebiscita pa smo morali zapustiti prelepo koroško deželo.

Iz Velikovca sem bil premeščen na civilni komisariat v Mursko Soboto, kjer sem med svojim petletnim službovanjem spoznal skoro vsa lovišča Prekmurja. Uprave veleposestev v Murski Soboti, Rakičanu, Beltincih in v Dolnji Lendavi, ki so do izvedbe agrarne reforme ostala še v neokrnjenem obsegu, so prirejale na svojem zemljišču le enkrat na leto skupinski lov na zajce, na katerega so povabile tako imenovani krožni lovci, brez psov. Vodja lova je s stične točke razporejal lovce in gonjače v velik krog tako, da je poslal v krožnico najprej lovca, nato pet ali šest gonjačev, v medsebojni razdalji 20 do 30 korakov, potem zopet lovca in gonjače ter tako naprej, dokler krog ni bil zaključen. Na dogovorjeno znamenje so se lovci in go-

njači začeli pomikati proti sredini kroga. Ko so prišli lovci in gonjači na kakih 300 metrov do sredine kroga, so smeli lovci streljati le izven kroga. Takih krogov je bilo prirejenih po obsegu lovišča troje do pet. Ker je imela divjad na teh obširnih žitnih poljih vse leto mir, je bila tudi lovina na takem krožnem lovu ogromna, padlo je 400 do 500 zajcev, ki so jih odpeljali na vozovih. Spominjam se, da sem na nekem takem krožnem lovu v Rakičanu, bilo nas je 12 lovcev, ustrelil okrog 50 zajcev. Za take love sem si nabavil tudi novo puško brezpetelinko. Ti lovi pa tudi niso bili poceni, saj je strelec moral imeti s seboj do 80 nabojev. Krožni lovi, na katerih smo dobesedno morili divjad, mi niso bili pri srcu.

V neprimerno večji užitek mi je bila dobro organizirana brakada, z zvonjenjem iskrih goničev po naših lepih gozdovih. Fazanov pa v tistih časih po prvi svetovni vojni še ni bilo mnogo. Edino fazanerijo je imelo veleposestvo v Murski Soboti, v neposredni bližini gradu, kjer je upravnik priredil samo enkrat na leto lov, z odstrelom določenega števila fazanov.

V letih 1926 in 1927 sem služboval v Ptuj, kjer sem spoznal veliko lovskih tovarišev, na čelu s predsednikom podružnice Slovenskega lovskega društva v Ptuj, odvetnikom dr. Šalamunom. Ptujski lovci so v tem času začeli že gojiti tudi fazane. Spominjam se, da je bil ugoden teren za fazane velik gozdnati dravski otok južno od Ptuja, kjer so fazani imeli mir. Na fazane v Ptuj je prihajal tudi moj prijatelj iz rane mladosti Stanko Erhartič, tedaj svetnik pri jugoslovanskem poslanstvu na Dunaju. Vabil me je, naj pridem k njemu na obisk na Dunaj, kjer je imel skupaj s svojim dunajskim tovarišem v zakupu lovišče na Gradiščanskem. Do izleta k njemu pa

je prišlo šele jeseni leta 1930. Na lov smo se odpeljali z Dunaja neko nedeljo s kombijem in prispeli po dveurni vožnji v lovišče na desnem bregu Donave, nasproti slovaškega glavnega mesta Bratislave. Tam je bilo v tistih časih vse polno divjadi. Na vsaki njivi, na vsakem travniku in v vsakem logu je bil ali zajec ali fazan ali kita jerebic. Trije lovci smo v pičlih treh urah uplenili 10 zajcev, 15 fazanov in 30 jerebic. Največji uspeh je imel Erhartič, ki je bil izvrsten strelec, posebno na fazane. Stanko Erhartič je dve leti nato, ko se je vračal z dopusta iz Celja na Dunaj, na ravni cesti iz Dunajskega novega mesta proti Dunaju zaradi pretrujenosti za volanom zadremal, treščil v drevo in v nesreči umrl.

Od leta 1928 do 1932 sem služboval v Šmarju pri Jelšah. Tudi tu sem se takoj vključil v lovske vrste in spoznal skoraj vsa lovišča takratnega šmarskega okraja, od Donačke gore na severu do Bohorja na jugu. Leta 1930 sva vzela s šmarskim zdravnikom dr. Lorgercem v zakup lovišče majhne občine Imeno pri Podčetrtku. V tem lovišču divjadi, razen zajcev, ni bilo veliko, sicer pa nama odstrel divjadi ni bil glavni namen, pač pa, da sva na lovu lahko uživala lepoto narave. Iz te dobe naj omenim dogodek, ki sem ga pred leti že opisal v Lovcu. Na livadi, ki se razprostira med vasjo Imeno in reko Sotlo, smo ustrelili lisico, ki se je skrivala v debeli, votli vrbi in tam prežala na divje race, ki so se prihajale past na močvirnati travnik pred vrbo.

Od leta 1932 do 1941 sem služboval nekaj mesecev v Laškem, nato pet let v Celju, eno leto v Ljubljani in tri leta drugič v Črnomlju. Iz Laškega so mi ostali najbolj v spominu pogoni na divje prašiče v revirju okoli Jurkloštra, iz Celja pa hranim v spominu najbolj lov na jerebe. Neko dopoldne, ko sem

šel s privoljenjem celjske lovske družbe v spremstvu lovskega čuvaja na jerebe v gozdove Resevne, ki se razprostira južno od Šentjurja do Štor, sem uplenil v pičlih štirih urah kar šest jerebov, kar je največji uspeh v vsem mojem lovskem udejstvovanju.

Izbruhnila je druga svetovna vojna in konec je bilo tudi lovskega veselja. Ko je prišel v Črnomelj italijanski fašistični komisar, sem pri njem kmalu padel v nemilost. Bil sem ob službo in umaknil sem se v Ljubljano.

Med italijansko okupacijo smo smeli obdržati lovsko orožje še na domu, ko so pa jeseni 1943 prevzeli oblast Nemci, smo ga morali oddati v hrambo lovskemu društvu, kjer ga je okupator zasegel in odnesel.

Preden sem si mogel po osvoboditvi nabaviti novo puško, je preteklo nekaj let. Ko se mi je ta želja izpolnila, sem hodil nekaj let

lovit kot gost k raznim lovskim družinam v okolici Ljubljane, dokler me LD Laze ni sprejela v svoje vrste. Po dolгих letih sem zopet užival na brakadah v tem hribovitem lovišču in zopet poslušal ubrano zvonjenje goničev, da mi je mladostno utripalo moje staro srce. Iskrena hvala lovskim tovarišem LD Laze, ki so me s svojimi vozili jemali s seboj na lov!

Pred leti mi je močno opešal vid in moral sem opustiti svoj najljubši šport. V srcu pa sem ostal še vedno lovec in z zanimanjem spremljam vsa dogajanja v zvezi z lovstvom. Kot koroški Slovenec pa še s prav posebnim veseljem spremljam delovanje slovenskih lovcev na Koroškem, ki so se združili v Klub prijateljev lova.

Želim jim ne le mnogo lovskih uspehov, temveč tudi uspehov v njihovi upravičeni borbi za pravice koroških Slovencev iz 7. člena avstrijske državne pogodbe.

Ptujski lovci na lovu v Dornavi pri Ptuj, leta 1927. Z desne drugi dr. Anton Svetina, z leve drugi stoječi dr. Šalamun, predsednik podružnice SLD Ptuj

Strelsko prvenstvo Lovske zveze Slovenije za leto 1975

Na strelišču LD Rečica pri Laškem, 12. in 13. julija 1975

Komisija za strelstvo LZS je izvedbo letošnjega prvenstva poverila LZ Celje oziroma LD Rečica, kar je lovski javnosti že znano iz razpisa, ki je bil objavljen tudi v Lovcu (julij 75). Ta LD ima svoje olimpijsko strelišče na umetne golobe in za streljanje s kroglo v sklopu svojega posestva na Šmohorju nad Laškim. Bilo je potrebno mnogo truda, da so bili vsi objekti usposobljeni za prireditve, kakor je prvenstvo LZS. Žal je močno deževje precej pokvarilo cesto na Šmohor. Tudi celodnevni dež v soboto, na prvi tekmovalni dan, je močno oviral streljanje. Nedvomno je, da je precej tekmovalcev

prikrajsanih za boljši plasma na račun megle, dežja in ne nazadnje zaradi občasno slabega delovanja električnega mehanizma za metanje golobov, kar je bila predvsem posledica šibke električne napetosti.

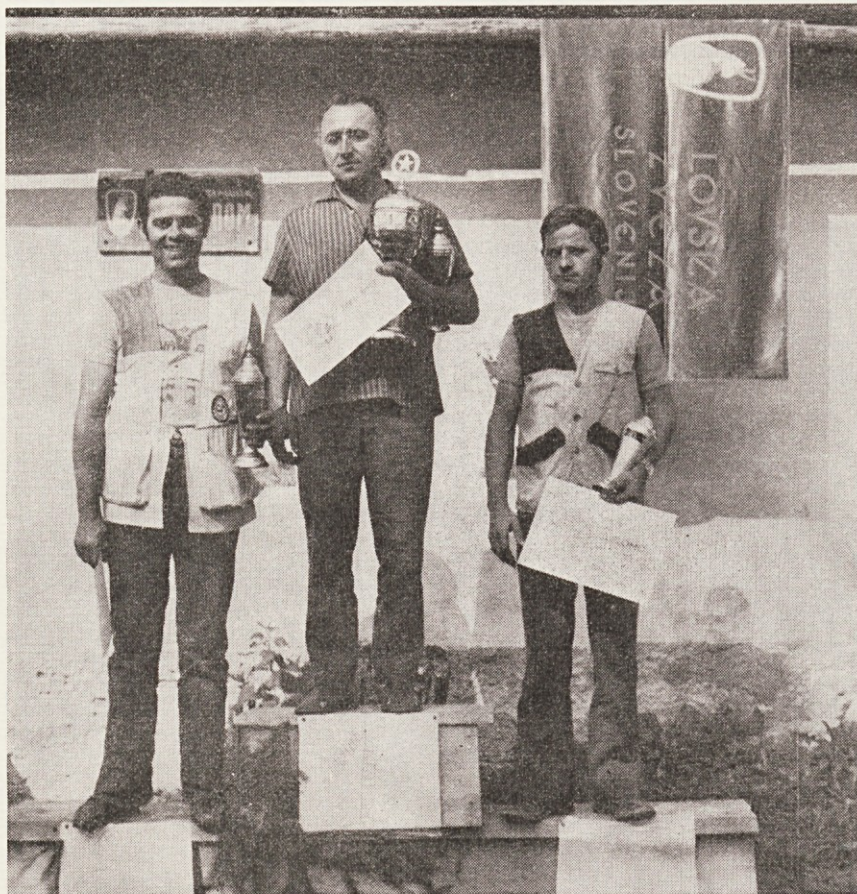
Tekmovalce je v imenu gostitelja – Lovske družine Rečica – pozdravil njen starešina Peter Hrastelj, v imenu Lovske zveze Slovenije pa podpisani.

Tekmovanje je odprl predsednik Skupščine občine Laško Rudi Grosar. Poudaril je, da je tudi to prvenstvo v počastitev 30. obletnice osvoboditve, in omenil velik pomen Šmohorja v času NOB.

Celotno tekmovanje so pod vodstvom sodnikov Ivana Šekoranja, Janeza Dolničarja in Antona Kovarčiča vodili kandidati za sodnike lovskostrelskih tekmovalcev. Prijavljenih je bilo 28 kandidatov. Teoretični in praktični del izpita jih je uspešno opravilo 24; tako imamo danes v Sloveniji že 94 izprašanih sodnikov za lovskostrelska tekmovanja. Predsednik izpitne komisije je že vrsto let Ivan Šekoranja. Na splošno so kandidati pokazali zadovoljivo teoretično in

Prvenstvo LZS na Šmohorju. V sredini zmagovalec na umetne golobe Štefan Benko, LZ Prekmurje; levo drugi Franko Vinkoleto in desno tretji Rado Turk, oba LZ Koper

Foto ing. A. Gergar

Rezultati

Srnjak – posamezniki:

od 100 možnih krogov

1. Janez Ferenčič, LZ Prekmurje,	94
2. Janez Kramar, ZLD Ljubljana,	91
3. Marjan Dornik, LZ Celje,	90
4. Mirko Krulc, LZ Maribor,	89
5. Vojko Jereb, LZ Idrija,	88
6. Jakob Šalamun, LZ Ljutomer,	88
7. Jože Zadnikar, ZLD Ljubljana,	86
8. Sergej Černic, ZLD Ljubljana,	86
9. Janez Šekoranja, LZ Posavje,	85
10. Mišo Horjak, LZ Celje,	85

Srnjak – ekipe:

od 400 možnih krogov

1. ZLD Ljubljana I,	337
2. LZ Celje I,	329
3. LZ Celje II,	325
4. LZ Maribor I,	312
5. LZ Gorenjske,	312

Golobi – posamezniki:

od 50 možnih

1. Štefan Benko, LZ Prekmurje,	48
2. Franko Vinkoleto, LZ Koper,	48
3. Rado Turk, LZ Koper,	47
4. Jože Zadnikar, ZLD Ljubljana,	46
5. Rudi Rakuša, ZLD Ptuj,	46
6. Janko Rožmarin, ZLD Ptuj,	46
7. Zoltan Rajh, LZ Maribor,	45
8. Aleksander Pan, LZ Celje,	45
9. Ecij Bertok, LZ Koper,	45
10. Peter Dimic, ZLD Ljubljana,	45

praktično znanje. Kljub temu, da so celotno tekmovanje za praktični del izpita vodili kandidati, je bilo sojenje in ocenjevanje zadetkov, z nekaj izjemami, v redu in ni bil noben tekmovallec kakorkoli oškodovan.

V obeh disciplinah je nastopilo 116 tekmovalcev-lovcev, predstavnikov 17 področnih zvez Slovenije. Prvič je na prvenstvu sodelovala s svojo ekipo tudi LZ Bela krajina. Iz nerazumljivih vzrokov pa svojih predstavnikov ni poslala LZ Ko-

Golobi – ekipe:

od 200 možnih

1. LZ Koper,	181
2. LZ Prekmurje,	175
1. ZLD Ptuj,	173
4. ZLD Ljubljana I,	173
5. LZ Maribor II,	168

Ekipo LZ Koper je bila na prvenstvu LZS zmagovalec na umetne golobe: (z desne) Franko Vinkoleto, Rado Turk, Rajko Piciga, Ecij Bertok in strelec posameznik Gabrijel Trček

Foto ing. A. Gergar

Lovsko streljanje (kombinacija) posamezniki:

Za lovsko streljanje veljajo zadeti golobi po dve točki in krogi v tarčo »srnjak« po eno točko.

od 200 možnih točk

1. Jože Zadnikar, ZLD Ljubljana,	178
2. Mirko Krulc, LZ Maribor,	177
3. Peter Dimic, ZLD Ljubljana,	173
4. Marjan Dornik, LZ Celje,	172
5. Janez Ferencič, LZ Prekmurje,	172
6. Janez Šekoranja, LZ Posavje,	171
7. Ludvik Dornik, LZ Maribor,	170
8. Aleksander Gergar,	
LZ Prekmurje,	169
9. Jurij Bojc, ZLD Ljubljana,	168
10. Aleksander Pan, LZ Celje,	167

Lovsko streljanje (kombinacija) ekipe:

od 800 možnih točk

1. ZLD Ljubljana I,	683
2. LZ Prekmurje,	654
3. LZ Celje I,	649
4. LZ Maribor I,	644
5. LZ Celje II,	635

čevje in je tako edina lovska zveza, ki na prvenstvu ni sodelovala. Letos je bilo tekmovanje časovno razširjeno na dva dneva, tako je bil omogočen nastop večjemu številu tekmovalcev posameznih zvez. Po številu članstva močnejše zveze so lahko nastopile z dvema ali celo s tremi ekipami. Vse ekipe – razen idrijske – so tekmovali v obeh disciplinah; LZ Idrija vsako leto pošlje na prvenstvo dve kvalitetni ekipi, ki tekmujeta samo na tarčo »srnjak«.

Celotno tekmovanje je potekalo po pravilih Strelske zveze Jugoslavije in po pravilniku Lovske zveze Slovenije o strelskih tekmovanjih. Vrhunski rezultati na umetne golobe so nekoliko šibkejši, zaradi omenjenih težkoč prvi dan tekmovanja. Zelo opazen pa je splošen napredek pri streljanju s kroglo. Vrhunski rezultati so že presegli 90 % možnih krogov, nad 80 %, kar je pogoj za osvojitve zlate strelske značke, pa je doseglo 33 tekmovalcev, torej več kot 25 %

vseh nastopajočih. Pogoj za osvojitve bronaste strelske značke je 60 % zadetkov in temu pogoju ni zadostilo samo 22 strelcev.

Na umetne golobe je streljalo 108 tekmovalcev iz 16 področnih zvez. Skupaj je nastopilo 23 štiričlanskih ekip in 16 posameznikov. Razveseljivo je, da se pojavljajo novi tekmovalci, predvsem iz vrst mladih, ki zamenjujejo starejše, pionirje tovrstnega športa pri nas. Le-ti so danes vodje in organizatorji lovskostrelskih tekmovanj in tem gre zahvala za napredek. Osnovni pogoj za uspehe so predvsem strelišča, ki jih je vse več. Sedaj imamo v Sloveniji 4 olimpijska strelišča (Ljubljana, Celje, Maribor, Koper), 2 strelišči tipa univerzal (Ptuj, Murska Sobota) in veliko večjih in manjših strelšč lovskih družin, bazenov in področnih zvez.

Danes šele lahko rečemo, da je prva točka iz programa komisije za strelstvo LZS izpred desetih let uresničena. Takrat smo si za prvo točko zadali – spremeniti misel-

nost slovenskih lovcev in strelstvu dati enako veljavo kakor drugim strokovnim lovskim dejavnostim. Lahko rečemo, da danes skoraj ni lovske družine, ki ne preverja strelskega znanja in sposobnosti svojih članov, naj bo ob pomladanskem pristreljevanju risanic ali na družinskem tekmovanju. Večina lovske družine ima že referenta ali komisijo za strelstvo. Ta pripravlja tekmovanja ter nudi pomoč predvsem lovskim pripravnikom, ki morajo praktični del lovskega izpita, vključno tudi streljanje, opraviti v LD. Vsi naštetih dejavniki skupaj so šele pogoj za tako kvaliteten prvenstva, s kakršnimi se danes lahko pohvalimo.

Na izbirnih tekmovanjih, ki so vsako leto od aprila do junija v družinah, bazenskih skupnostih in na prvenstvih področnih zvez, sodeluje čez 60% vseh slovenskih lovcev. To pa pomeni čez 9000 izvežbanih strelcev, kar na primer

veliko pomeni tudi za našo ljudsko obrambo.

Nagrade na prvenstvu so bile častne. Najboljši so prejeli 12 pokalov v trajno last in 4 prehodne pokale. Podeljenih je bilo tudi 24 diplom in 74 zlatih strelskih značk Lovske zveze Slovenije. Rezultate celotnega tekmovanja, tako vseh ekip kakor vseh posameznikov, je LZS razposlala vsem področnim zvezam 29. 7. 75.

V imenu strelske komisije LZS se zahvaljujem vsem za udeležbo in discipliniranost na prvenstvu. Enako gostitelju in izvajalcu prvenstva Lovski družini Rečica za trud in gostoljubnost. Končno smo dolžni zahvalo vsem lovskim družinam, ki kot osnovne enote naše organizacije usposablajo svoje člane v strelstvu in jim nudijo pomoč za njihov napredek.

Janez Saksida,
predsednik komisije
za strelstvo LZS

Druge novosti tega zakona glede zračnih pušk so naslednje:

– V naseljenih krajih je zračno orožje treba prenašati v toku (»futrolji«). Prej je predpis Strelske zveze Jugoslavije k temu obvezoval le člane strelskih družin.

– Zračno orožje je možno posoditi samo polnoletni osebi, ki ima orožni list za to vrsto orožja.

– Zračno orožje kalibra 4,5 mm, z začetno brzino izstrelka od 130 do 160 mm/s, morejo v športne namene nabavljati tudi osebe, ki so dopolnile 16 let starosti in so člani strelske organizacije.

– Zračno in drugo športno orožje je dovoljeno uporabljati samo v športnih dvoranh, na streliščih in drugih mestih, določenih za vade-nje v streljanju.

– Prodaja zračnega orožja je po-verjena samo organizacijam zdru-ženega dela, registriranim za pro-met z orožjem in municijo.

Proti kršilcem navedenih določb novi zakon predpisuje poleg veli-kih denarnih kazni tudi odvzem orožja.

Z novimi zakonskimi predpisi o na-bavljanju, posesti in nošenju zrač-nih pušk je na Hrvatskem narejen velik korak naprej, kajti zračna pu-ška je lahko nevarna človeku in živalim, zlasti drobnim koristnim pticam. Tudi preneka-tero oko je že ugasnilo zaradi izstrelka iz zračne puške in nevzgojeni otroci ter mla-dinci so z zračnimi puškami po parkih, vrtovih in loviščih pobijali koristne ptice.

A. Frković

VOLKOVI V OFENZIVI

Pod tem naslovom poročajo Lo-vačke novine, št. 13 – julij 75, o velikem pogonu na volkove v vzhodni Hercegovini. Pogon je organiziralo Lovsko društvo Bileća in se ga je udeležilo okrog 500 lovcev štirih občin. Sodelovali pa so tudi lovci iz Dubrovnika, Tuzle,

Iz jugoslovanskih republik in pokrajin

NA HRVATSKEM ZRAČNE PUŠKE POD UDARCEM ZAKONA

Po sprejetju nove Ustave in dolgih razpravah je bil v SR Hrvatski de-cembra 1974 sprejet nov zakon o nabavljanju, posesti in nošenju orožja; prej je tudi na Hrvatskem 8 let veljal zvezni zakon o orožju. Novi zakon sicer vsebuje mnogo ustreznih določb prejšnjega zvez-nega zakona, a so v njem tudi no-vosti, ki so jih lovci in lovske orga-nizacije Hrvatske sprejele z nepri-kritim zadovoljstvom.

Naj se v tem sestavku ozrem le na zakonske določbe o zračnem orožju: Osnovna novost novega zakona je, da je zračno orožje iz-enačeno z drugimi vrstami orožja. Doslej so starejši občani in mla-

doletniki lahko nabavljali zračno orožje brez kakršnih koli omejitev. Po novem zakonu je za posest in nošenje zračnega orožja treba imeti orožni list, za nabavo pa do-voljenje pristojnega organa za notranje zadeve.

Na Hrvatskem je bilo še pred spre-jetjem novega zakona v lasti in uporabi občanov na deset tisočev takega orožja. Novi zakon je v svojih prehodnih in sklepnih do-ločbah obvezal vse lastnike zrač-nega orožja, da so ga bili dolžni v roku treh mesecev prijaviti pri-stojnemu organu za notranje za-deve. Novi zakon je začel veljati 4. januarja 1975, torej je rok za prijave zračnih pušk potekel 4. aprila letos. Za kršilce te določ-be je predpisana kazen 2000 din.

Zenice in mejnih področij Črne gore.

Odkar je v BiH prepovedan lov s strupom, predvsem pa zadnji dve leti, so se volkovi zelo razmnožili in povzročajo škodo tudi na domači živini, zlasti na drobnici.

Lovci so v ranih jutranjih urah obkolili predele velikih razsežnosti. Odlična organizacija – in kazalo je, da noben volk ne bo ušel iz obroča. Ob 14. uri je bil pogon pri kraju, a brez uspeha. Nekateri gonjači in lovci so sicer videli trop volkov, tudi streljali so, a zadeli v prazno. Skupščina občine Bileća je dovolila tudi odstrel enega medveda, a so ga samo videli – gonjači.

Medtem pa, ko so bili lovci zbrani v kavarni na Meki grudi in si pripovedovali dogodivščine, so volkovi šli v napad. V Koritih in Troglavu so poklali nekaj ovc. Dan po velikem pogonu pa so sive zveri obiskale tudi staje v Kalacu, Deleuši in drugod.

-elf-

REKORDNO ŠTEVILO UPLNENIH VOLKOV V GORSKEM KOTARJU

Lovci Gorskega kotarja so imeli v letu 1974 lovski blagor pri lovu na volkove. Odstrelili so ali na druge načine uplenili skupno 22 volkov, kar je trikrat več kakor leto poprej, ko so odstrelili le 7 volkov. V primerjavi s plenom po posameznih letih v desetletju (1965 do 1974) je v letu 1974 v tem mejnem področju s SR Slovenijo padlo največ volkov, izjema je le leto 1966, ko je bilo uplenjenih 24 volkov.

Največ volkov, skupaj 10, so uplenili v loviščih občine Delnice. Potem so lovišča občine Vrbovsko 8, občine Čabar 3 in občine Reka, v predelu, ki pripada Gorskem kotarju, 1. V znanem lovišču z volkovi »Bjelolasica«, ki zajema masiv Velike Kapele, je bilo odstrel-

Volka pod visoko prežo. – Avtor ing. Alojzij Frković iz Delnic je lani za fotografijo dobil 2. nagrado uredništva Lovec

ljenih 7 volkov, od tega 5 v predelu, kjer gospodari gozdno gospodarstvo Mrkopalj.

Med uplenjenimi volkovi je bilo 15 odraslih in 7 mladičev, še v brlogu, v gozdu Veliki vrh, v lovišču Lovskega društva Lukovdol – Severin na Kolpi. Ta volčji skot ponovno dokazuje, da je volk stalna divjad Gorskega kotarja, da se tu koti, zreja in sploh stalno prebiva. Od 15 odraslih volkov je bilo 8 samcev in 7 samic, od mladičev pa 2 samčka in 5 samičk.

Najtežji volk, star nad sedem let, je tehtal 43 kg.

Odraslih volkov je bilo 13 odstreljenih, a 2 sta padla na strup. Kakor prejšnja leta je tudi pri odstrelu volkov prednjačilo poklicno lovskočuvajsko osebje delniškega gozdnega gospodarstva. Kot posameznika pa sta imela največ uspeha Šimun Šepić iz Ravne gore in Rade Mrvoš iz Mrkoplja, ki sta odstrelila vsak po 2 volka.

A. Frković

Lovski oprtnik

Pižmovke

Toplo sonce me je zvalo 9. marca 1975 v lovišče. Vzel sem flobert, požvižgal psu Donu in se odpravil v lep marčev dan. Napotil sem se proti Prevojskim ribnikom, kjer sem prejšnja leta večkrat opazoval pižmovke.

V ribniku v Zaborštu razen krastač, ki so se pripravljale na ženitev, nisem videl nič živega. Toda plavajoči koščki mladega ločja so pričali, da tudi tu domuje pižmovka. Odšla sva naprej proti naslednjemu ribniku. Počasi sem se približeval in opazoval vodno gladino. Prav na sredi zagledam znano glavo in rep, ki v loku moli iz vode. Pižmovka. S potapljanjem si išče hrano in vedno znova prihaja na površino. V kritju borovcev se ji približujem, Don mi sledi ob levi nogi. Spodiva raco mlakarico, ki naju preleti in izgine na obzorju. Pižmovka pa se venomer potaplja in prihaja na

površje. Dona »odložim«, sam pa se pomaknem prav do roba ribnika in čakam, da bi pižmovka priplavala bližje. A čakam zaman. Pižmovka je vedno na istem mestu.

Zato se odločim za strel. Pet nabojev v nabojniku, eden v cevi. Pižmovka je na kakih 40 metrov, a iz vode sem in tja pomoli le glavo in rep. S prvim strelom jo bo težko zadeti. Tudi prislon za puško imam slab, zato križ v daljnogledu pleše pižmovki po glavi. Streljam. Zgrešim. Pižmovka se potopi in že jo čakam z novim nabojem v cevi. Ko pomoli glavo iz vode, počti drugi strel. Pižmovko vrže nazaj, nato pa izgine. Ko se znova pojavi, si prizadeva priti čim hitreje k bregu. Tretja krogla zopet zgreši in le za trenutek se pižmovka potopi. Komaj deset metrov ima še do brega, ko ji četrta krogla preseka pot. Obrne se v vodi in se umiri.

Pokličem Dona in ga pošljem ponjo. Uboga na povelje, prinese jo in mi jo pravilno odda. Bil je samček. Pohvalim psa in se po drugi strani ribnika odpravim proti domu. Spotoma na bregu najdem še eno pižmovko – samico, mrtvo. Od česa je poginila? Od bolezni ali strupa? Doma sem jo izkožil in natančno

pregledal. Obstreljena ni bila, tudi drugih poškodb ni imela, pač pa na jetrih kot grah veliko ikro. Tudi njena koža je bila še dobra, torej je poginila pred kratkim.

Kljub temu, da se pižmovke hitro množe, opažam, da jih je letos manj kakor lani, vsaj na območju naše LD. Mogoče sta temu vzrok tudi dihur in hermelin, ki ob znižanju vodne gladine lahko lovita pižmovke v njihovih luknjah.

Mitja Kersnik,
LD Lukovica

Šest fazanov 4550 din in nedoslednost pri zatiranju krivolova

Andrej Slana iz Dragoviča je 15. 3. 1975 v zgodnjih jutranjih urah v gozdu Laze v upravi LD Juršinci, med naseljema Mostje in Grinci, lovil divjad v varstveni dobi in uplenil 5 fazank in 1 fazana ter tako storil dve kaznivi dejanji nezakonitega, lova po čl. 247/II in I KZ, za kar je bil 15. 5. 1975 na občinskem sodišču v Ptuj obsojen na enotno kazen 2000 din, hkrati pa je dolžan plačati odškodnino LD Juršinci v znesku 2400 din ter poravnati stroške kazenskega postopka v višini 150 din. Torej ga je stalo šest fazanov skupaj 4550 din. Obenem je Slana ostal brez dveh pušk, municije in raketne pištole.

Zasluge za uspešno razkritje nevarnega krivolovca gredo PM Ptuj in nekaterim poštenim občanom, ki imajo posluš za varstvo divjadi.

Naj še omenim, da je sodišče ob izreku kazni upoštevalo kot obteževalno okoliščino dejstvo, da je divji lov na območju občinskega sodišča Ptuj pogosten pojav. To vsekakor v polni meri drži, saj smo samo na območju naše LD v bližnji preteklosti odkrili vrsto divjih lovcov. V enem primeru smo pri isti osebi v razdobju dveh let uspeli zaseči kar tri lovške puške in veliko municije. Člani LD menimo, da so posebno za divje lovce-povratnike še vedno preblage kazni, saj gre vendar tudi v teh primerih za dejanja zoper

družbeno premoženje in storilci z njimi povzročajo naši družbeni skupnosti nemajhno gospodarsko škodo. Resno me moti tudi ugotovitev, da so nekatere občine oziroma oddelki za notranje zadeve nedosledni, kar se tiče določila zakona o nabavljanju, posesti in nošenju orožja, ki določa, da je lovsko orožje vezano na članstvo v lovski organizaciji. Naj bom konkretni: LD Tomaž pri Ormožu je iz organizacije zaradi krivolovstva že pred leti izključila tri svoje člane in o tem obvestila oddelek SO za notranje zadeve, vendar še do danes ni ukrepal kljub večkratnemu urgiranju prizadete LD. Izključeni še danes legalno kupujejo lovsko municijo in se ukvarjajo s krivolovom na območju kar treh LD. Ta primer je bil ogorčeno iznešen tudi na letošnjem občnem zboru Zveze lovskih druženj Ptuj. Prepričan sem, da gre za malomaren odnos oz. za nedosledno izvajanje omenjenega zakonskega določila, zaradi česar lovsko gospodarstvo trpi škodo. Naj bi bilo več reda tudi na tem področju!

Štefan Gačnik,
LD Juršinci

Ekološki momenti – vzrok pogina muflonov

Več ko 20 let je že minilo od prvih naselitev muflonov v Sloveniji. V začetku so bile neuspešne. O prvih uspešnih naselitvah govorimo po letu 1961. Od takrat do danes je muflona naselilo že kar veliko lovskih druženj in gojitvenih lovišč. Muflon je prišel v bolj ali manj ustrezne biotope in temu ustrezno poteka njegova gojitev. Ponekod pa je prišel v klimatsko izrazito neustrezna področja.

V nekem alpskem lovišču je letos v začetku aprila v štirih dneh poginilo 15 živali, na majhnem zaključenem arealu. Na sekcijo smo dobili 11 živali: 2 ovna, 5 ovc in 4 mladiče. Odrasle živali so bile močno shirane. Mladiči, ki smo jih dobili na pregled, so bili stari od ne-

Pižmovki

Foto M. Kersnik

kaj ur do nekaj dni. V razgovoru z lovci s tega muflonjega predela sem zvedel, da so poginule živali našli pod nastrešji vikend hišic, pod gostimi smrekami, nekatere pa na krmišču. V tem času je bilo tam okoli 75 cm snega, kar je običajen pojav, le da je minulo zimo sneg zapadel dokaj pozno.

Bolezenska slika je bila pri vseh odraslih živalih enaka ali močno podobna; dolgotrajno gladovanje, ki je privedlo že do porabe lastnih organskih beljakovin, vamp močno napolnjen z zeleno vsebino, pljuča rahlo vnetja, črevesje delno zažarjeno.

Opravili smo tudi parazitološke preiskave in ugotovili pri vseh okužbe s pljučnimi črvi. Vse spremembe so bile take narave, da same po sebi niso mogle povzročiti tako številnega pogina v tako kratkem času. Vzrok pogina je treba iskati drugje in če poznamo biologijo muflona, nam to postane kmalu jasno.

V tem lovišču je v kratkem času zapadlo okoli 1 m snega. Za sneženjem je tri dni močno deževalo. To se je dogajalo v najbolj neugodnem letnem času za muflona – takrat ko ovce polegajo mladiče. Pri vseh poginulih ovcah so znaki na spolnih organih kazali, da so pred kratkim povrgle. Tudi vsebina vampov in kondicija živali nam je povedala svoje; normalni vsebini za ta letni čas, t. j. senu, je bila primesana znatna količina smrekovih iglic. Te muflon je le v skrajni sili. Visok sneg je tem muflonom torej onemogočil dostop do polnih krmišč, da so se hranili s smrečjem. Ko je močan dež sneg nekoliko razstopil, pa so živali prišle do krmišč, kjer so se nažrle sena. Dež je bil usoden tudi za jagnjeta, katerih organske spremembe so kazale znake podhladitve.

Parazitarne okužbe s pljučnimi zajedavci smo odkrili pri vseh odraslih živalih v velikih količinah, kar govori za okužbo tropa. To je zanesljivo posledica prevelike koncentracije živali na majhnem prostoru, ko so bile živali zaradi neugodnih pogojev bolj dojemljive za parazitarne okužbe.

Vsi ti faktorji: telesna neprilagojenost naši klimi in že ob nekoliko višjem snegu nezmožnost premika v ugodnejše predele, letno najneugodnejši čas poleganja, ko je klima še zelo ostra in močno spremenljiva, močne koncentracije živali na majhnem arealu, kar pogojuje tudi močnejše parazitoze, vpliv hladnega spomladanskega dežja na komaj povržene mladiče, ko so njihovi obrambni mehanizmi še minimalno razviti – govorijo za neprilagojenost muflona kot vrste klimatskim pogojem v Sloveniji.

Kljub temu, da se je muflon ponekod pri nas le prilagodil, ostane kot tak nam tuja vrsta, saj zahteva gojitev te divjadi reševanje številnih problemov. Če gledamo tako, potem so za vsako naselitev, ne samo muflonov, temveč vseh tujih vrst v naša lovišča, poleg lovskih in ekoloških zahtev potrebne tudi biološko-ekološke precizne študije, uravnane predvsem na varstvo in zaščito okolja.

Andrej Bidovec,

Inštitut za zoohigieno in patologijo divjih živali BF

Slab strel povzroči velike muke

V začetku julija lani sva se domenila s preparatorjem Rafkom, da greva zgodaj zjutraj na srnjaka v tretji revir naše LD. Bila je še tema, ko je pozvonil zvonec. Čakal sem ga že pripravljen. Odrinila sva, potem pa jeklenega konjiča pustila pri kmetiji Uršej na Paškem Kozjaku.

Začelo se je svitati, ko sva prispela na senožeti. Z dvogledom pregledujem obronke. Dolgo se nič ne gane, potem pa iz gošče stopi srna z mladičem. No, in pri leskovem grmu se dvigne srnjak. Dobro ga pogledam. Pravi je, tisti, ki ga iščeva. Dvignem puško k licu in prst se skrivi. Srnjak skoči, vendar vidim, da je zadet. Izgine nama izpred oči. Nekaj časa počakava na mestu, potem greva na nastrel. Tam najdeva črevesje in nekoliko niže, neverjetno, še želodec-

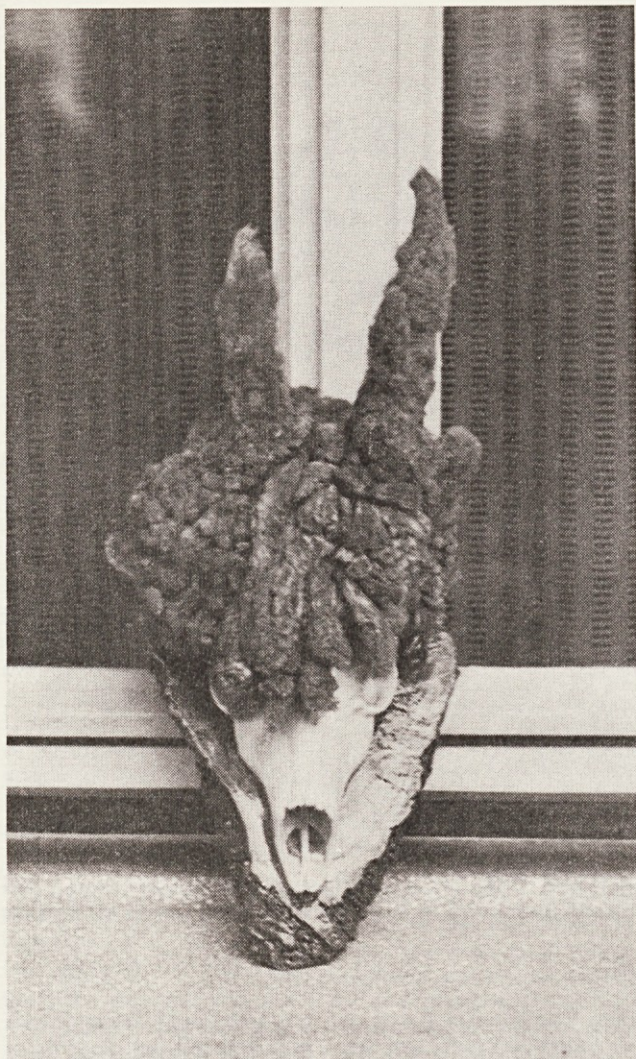
»Pokličem Dona in ga pošljem po pižmovko. Uboga na povelje, prinese jo in mi jo pravilno odda.« Foto M. Kersnik

vamp. Pogledam naokrog in že zagledam tudi srnjaka. Še preden sem mogel ustreliti, je srnjak skočil, kakor da sploh ni zadet. Nisva mogla verjeti, da je tako lahkotno pobegnil. Dogodek naju je zapeljal, da sva krenila za srnjakom in tako naredila napako. Pustiti bi ga morala, da bi se umiril. Vse sva preiskala, a krvni sled je držal v gosto grmovje. Plazila sva se po trebuhu in iskala kapljice krvi. Zavil je navzdol proti potoku. Prepričana sva bila, da leži nekje ob vodi, zato sva se približevala z vso previdnostjo. Vendar srnjaka nikjer. Spet iščeva sled, ki na drugi strani potoka vodi navkreber. Ni nama šlo v glavo, da srnjak, ki mu je krogla vrgla ven črevesje in vamp, zmore tako dolgo pot. Prišla sva na čistino, kjer sva že skoraj obupala, saj ni bilo nobene kaplje krvi več. Lovska vest pa nama je narekovala, da ne smeva odnehati. Zastreljene-ga srnjaka morava najti in

ga rešiti muk! Zopet iščeva približno pol ure, ko dobiva kapljico krvi. Greva naprej po sledu kot prava krvosledca. Srnjak je zavil navzdol proti drugemu potoku. Tu mora ležati na vsak način, sva prepričana. Iščeva in iščeva, a zopet najdeva srnjakov sled na drugem bregu in znova vodi navkreber. Hodiva in se plaziva za srnjakom že čez drugi grič.

Ko na travniku najdeva krvavo ležišče, sva prepričana, da nama je srnjaka nekdo ukradel, saj blizu tam mimo vodi cesta. Takrat pa opaziva na drugi strani travnika rdečkasto liso. Najin srnjak skuša z zadnjimi močmi doseči svoj revir, kjer naj bi umrl. V velikem krogu smo namreč prišli nazaj v bližino nastrela. Drugi moj strel je srnjaka končno rešil muk.

Ko sva prišla k mrtvemu srnjaku, so se mi orosile oči. Hudo mi je bilo, da sem s slabim strelom rdečemu lepotcu povzročil toliko bolečin.

Gobasto rogovje. Srnjaka je uplenil 8. 6. 1974 M. Reginald, član LD Trstelj, v revirju Vojščica na Krasu. Srnjak je bil zelo velik, vendar v slabi kondiciji, suh in izčrpan. Ugotovljena je bila velika napaka na modih. – E. Rehar

Zgodbo sem napisal zato, da bi lovce opomnil, kako velike muke lahko povzročimo divjadi s slabim zadetkom. Vsak lovec naj dobro pome-ri, da bo žival padla v ognju!

Rihard Kozjak,
LD Dolič

Pripomba:

Opisani primer tudi opozarja, kako važno je, da zlasti v mehko zadeto žival pustimo nekaj ur, da se umiri, saj se v primerni oddaljenosti od nastrela uleže. Šele potem jo iščemo, najbolje s psom, večšim sledenja po krvnem sledu.

Uredništvo

Garjaste lisice

Zgodilo se je lani, ko je ing. Andrej šel po mleko k našemu sosedu. Okrog desete ure dopoldan sta šla s sosedo Mičko v klet, da bi mu nalila mleka, ko se je Andreju zapodila lisica pod noge. Ni ga ugriznila, tekla je naprej. Andrej je zgrabil kol in tekel za njo dvakrat okrog hiše. Potem se je lisica potuhnila pod brus in od tam mirno gledala radovedne ljudi, ki so se tam zbrali.

Pobič je pritekel pome, naj grem k sosedu ustrelit lisico. Toda bil sem prepozen. Lisica se je nagledala ljudi in videl sem samo še njen skok v gozd. Po njenem obnaša-

nju sem sklepal, da je bila bolna.

Nekako čez dva tedna me pokliče druga sosedka, Pušnikova. »Gustl, hitro k nam! Lisico imamo v hlevu!« Ko pridem tja, je tam že stala gruča ljudi. »Tu notri v kotu čepi,« so rekli. Odmaknem hlevska vrata in v kotu zagledam v klopčič zvito lisico. Pomerim in sprožim. Potem sem naročil domačemu fantu, naj z vilami prinese lisico iz hleva, ker je gotovo bolna. Ogledovali smo si zvirepko, ki je bila po trebuhu večji del brez dlake. Torej garjasta!

Lovci naše LD so v pretekli zimi uplenili pet garjastih lisic. Član naše LD je imel s seboj na lovu psa, ki je zgrabil garjasto lisico. Čez nekaj dni je zbolel tudi pes. Ker mu ni znal pomagati, ga je po nekaj tednih moral ustreliti. Menim, da je bilo takih primerov v Sloveniji več. Zato ob tej priložnosti opozarjam na sestavek v Lovcu – Oprt-nik – št. 4 – julij 1975 »Garjasta lisica in pes Zum«. V tem sestavku je namreč navodilo, kako zdraviti z lisičiji garjami okuženega psa. Srbc, ki povzročajo garjavost pri lisici in psu, človeku sicer niso posebno nevarni, vendar tudi na človekovi koži povzročijo srbenje. Zato garjaste lisice ne prijemajmo z golimi rokami! Če jo zakopljemo, jo zakopljimo globoko. Menim pa, da jo je najboljše sežgati, ker ogenj gotovo pomori vse povzročitelje garij.

Avgust Ramšak,
Črna Koroškem

Novo poimenovanje merskih enot

Napredne dežele so uvedle in uvažajo internacionalni (mednarodni) sistem (SI) merskih enot, ki naj do konca leta 1977 odpravi vsa dosedanja poimenovanja, seveda tudi v lovskem puškarstvu.

Najvažnejše merske enote so: meter (m), masa (kg), sekunda (s).

Teža. V preteklosti je bila enota teže podana s »kp« ali

tudi s »kg«. Za težo izstrelka in smodnika je bila enota »p«, to je tisočinka kp. V bodoče morajo biti teže enotno navedene z enoto »g« ali »kg«. Npr. do sedaj teža izstrelka 10,5 p (pond) – za naprej 10,5 g (gram).

Moč. Do sedaj so moč označevali s »kp« – za naprej pa je »Newtonov« (Njutnov) enotni znak **N. 1 kp = 9,81 N (Newton)**.

Število 9,81 je pospešek težnosti (privlačnosti zemlje), ki daje prosto padajočemu telesu v brezračnem prostoru pospešek 9,81 m/s². Za prakso in lažje računanje vzamemo 10 m/s², torej **1 kp = 10 N, 1 N = 0,1 kp**.

Primer: odpor sprožilca pri šibrenici je 1,8 kp, to je 18 N.

Energija (živa sila). Enotna označba za naprej je »Joule« – J (žul), do sedaj »kpm«. Tudi tukaj je zemeljski pospešek zaokrožen na 10 m/s² – torej **1 kpm = J (joulov), 1 Joule = 0,1 kpm**.

Primer: Nek izstrelak ima na 100 m energijo (zadetno moč) 300 kpm, to je 3300 J.

Pritiske nabojev so do sedaj navajali v kp/cm², kar hkrati ustreza 1 tehn. atmosferi (at). 1 at = 1 kp/cm². Po novem bodo pritiski označeni s »Pascali« (enotni znak Pa). En Pascal je enakomerni pritisk navpično na ploskev 1 m² z močjo 1 N. Za puškarsko področje pa je smiselneje računati z enotno označbo Bar – 1 bar = 100 000 Pa, 1 at = 1 kp/cm² = 0,981 bara, 1 bar = 1,02 at = 1,02 kp/m². Tudi tukaj vzamemo **1 bar = 1 at = 1 kp/cm²**.

Primer: Pritisk plinov naboja je 3200 kp/cm², tj. 3200 at ali 3200 barov.

Die Pirsch, 22 – 1974 M. Š.

Popravek

Merilo 1 : 50 000 pod skico mislinjskega Pohorja (Lovec, št. 6/75, stran 165) velja za originalno skico, ki pa je bila s kliširanjem pomanjšana. Zato je skica v Lovcu dejansko v merilu 1 : 81 900.

Uredništvo

Vprašanja – odgovori

Čudno obnašanje

Vprašanje:

Oglašam se zaradi lovskega doživetja lani septembra v Konjiški gori, lovišče LD Slov. Konjice. Sem mlad lovec in sem takrat prvič videl gamsa v naravi. V našem lovišču je le malo gamsov. Namenil sem se na visoko prežo. Tedaj zagledam gamsa. Prišel sem do njega na razdaljo kakih 20 m. Gledala sva se približno pol minute. Nato je gams skočil iz grmovja na stezo in šel proti meni. Šele nekaj metrov od mene je krenil s poti navzdol in me obšel. Približno 20 m od mene je zopet postal in me gledal. Ko sem lezel po lestvi na prežo, me je še kar gledal. Nekaj trenutkov zatem, ko sem se na preži usedel, se je gams ulegel in me ležeč opazoval celo uro. Potem je vstal in mi na bližnjem skalovju pokazal, kako spretno zna skakati po skalah. Nato se je pričel pasti na poseki.

Ob tako čudnem obnašanju sem nehotе pomislil, kaj če je gams slep. Toda z daljnogledom sem videl, da ima normalne oči. Nekajkrat sem mu s preže tudi pomahal z roko. Takoj je opazil, a se ni bal. Zvečer, ko sem lezel s preže, me je gledal, ne da bi zbežal. Ko sem bil na tleh, sva se gledala dalj časa na razdalji kakih 50 m. Nato sem ga glasno poklical. Tudi to ga ni zmotilo. Ko sem odhajal, se je začel zopet pasti.

To zgodbo sem povedal našim lovcom. Menili so, da je gams 3 ali 4 leta star kozel. Tovarš urednik, prosim vas, da bi v Lovcu pojasnili to čudno gamsovo obnašanje.

Ivan Skok

Odgovor:

Po opisu bi mogli domnevati, da je gams neko svojo življenjsko dobo preživel v

družbi s človekom, z ljudmi in je tako zgubil sicer prirojeno bojazen, strah pred človekom in njegovim telesnim dahom.

Druga možnost bi bila, da so njegovi čuti (za plašnost in opreznost) delno okrnjeni zaradi zavoljo kake bolezni (zajedavci) na važnih življenjskih organih (možganih) ali morda zaradi mehanskih poškodb le-teh.

Sicer pa gams kot čredna žival ni plašljiv in je zelo radoveden. Poleg tega je daljnoviden; iz bližine slabo prepozna predmete. S svojo inteligenco pa daleč zaostaja za srnjakom, kaj šele za jelenom. Zato lovec pri srečanju z njim doživi včasih zabavne in kar smešne prizore ob njegovem obnašanju. S tega vidika bi mu res ustrezalo nekdanje poimenovanje »divja koza«.

Urednik

Jubilanti

Iz Lovske družine Ribnica na Dolenjskem

Naša člana, ki sta si sicer brata, letos praznujeta v naši sredi hkrati dvojni oziroma trojni jubilej.

Janez Pajnič iz Bukovice, rojen 21. 1. 1900, praznuje 75 let plodnega in trdega kmečkega življenja.

Jože Pajnič pa 7. oktobra slavi svojo 70-letnico.

Oba sta ustanovna člana lovskega društva v Ribnici, ki je bilo ustanovljeno leta 1945. Zato poleg življenjskega jubileja praznujeta tudi 30-letnico ustanovitve LD in 30-letnico svojega organiziranega lovskega udejstvovanja; prvih lovskih naukov pa sta bila deležna že mnogo prej od svojega očeta, znanejšega lovca v Ribniški dolini. Jubilanta sta znana kot po-

Janez Pajnič

Jože Pajnič

Franc Boc

Kalist Vuga

štena, disciplinirana in požrtvovalna člana naše LD in sploh naše družbe. Oba sta se odzvala klicu domovine v najtežjem času in se aktivno vključila v boj proti okupatorju, ki je terjal od njih tudi krvni davek; izgubila sta sestro in sina oz. nečaka.

Obema iskreno čestitamo in jima želimo še mnogo zdravih, zadovoljnih let in lovski – dober pogled.

Člani LD – A. K.

Iz LD Kresnice

Franc Boc, rojen v Šentjurju pri Grosupljem, je letos 14. 7. praznoval svojo 75-letnico. Izučil se je slaščičarske obrti. Je eden prvih članov LD Kresnice. Vseskozi delaven in prizadeven še sedaj kljub letom ne zamudi nobene lovske akcije.

Kalist Vuga, rojen v Vrtojbi na Primorskem, 14. oktobra letos praznuje svojo 70-letnico. Zaradi narodnostne zavednosti je moral leta 1939 pred italijanskimi fašisti bežati iz svojega rodnega kraja, takrat že drugič. Prvič ga je moral zapustiti med prvo svetovno vojno še kot otrok, ko je s starši bežal iz frontnega območja na Štajersko. Kot cementninar se je zaposlil v Ljubljani. Lovec je postal kmalu po osvoboditvi, ko so nastajale prve lovske družine. Včlanil se je v LD Škofljica, pozneje pa v našo LD, katere član je že četrto stoletja. Veliko je pomagal pri gradnji lovskega doma in lovskega bivaka ter se še vedno udeležuje del v lovišču.

Obema čestitamo k jubileju in jima želimo še mnogo let zdravja, zadovoljstva in lovski – dober pogled!

Člani LD – H. R.

Lovska organizacija

Sodelovali bomo na mednarodni razstavi v Vidmu, Italija

V Vidmu (Udine) bo od 7. do 14. decembra 1975 mednarodna lovska razstava, na kateri bodo sodelovale lovske organizacije Furlanije in Julijske krajine – Italija, Koroške – Avstrija in SR Slovenije. Razstava bo pod pokroviteljstvom Mednarodnega sveta za lov in ohranitev divjadi (CIC), zato bodo ocene trofejev na tej razstavi mednarodno verifisirane. Julijski Lovci je že poročal, da bo na razstavi sodelovala tudi naša lovska organizacija. Prosimo torej vse lovske družine in področne lovske zveze, da zberejo trofeje ustrezne kvalitete in jih dostavijo LZS najkasneje do 20. oktobra.

Za razstavo pridejo v poštev v Sloveniji uplenjene trofeje od leta 1900 dalje, ki še niso bile razstavljene na razstavah mednarodnega pomena (razstava v Mariboru je imela mednarodni pomen) in ki pridejo v poštev za bronasto, srebrno ali zlato medaljo:

rogovje jelenov nad 170, damjekov nad 165 in srnjakov nad 105 točk; roglji gamsov nad 103 točke; rogovi kozorogov nad 150 in muflonov nad 185 točk; čekan merjascev nad 110 točk; kožuhi medvedov nad 240, volkov nad 100 in divjih mačk nad 40 točk; lobanje medvedov nad 40, volkov nad 36 in divjih mačk nad 13 točk.

Vsaka trofeja naj ima listek s podatki: lovska družina oz. lovišče; kraj in datum uplenitve; uplenitelj (njegov točen naslov). Lovske družine in področne zveze prosimo, da takoj pričnejo zbirati trofeje. Prvo selekcijo opravijo področne zveze oz. uprave gojitvenih lovišč, ki Lovski zvezi Slovenije pošljejo samo trofeje, ki ustrezajo navedenim kriterijem.

Lovska zveza Slovenije

Lovska zveza Slovenije jih je odlikovala

Upravni in izvršni odbor Lovske zveze Slovenije sta na predlog lovskih družin, področnih lovskih zvez, lovskih odgajateljstev združenega dela in komisije za odlikovanje LZS za 1. maj 1975 in 30. obletnico osvoboditve odlikovala več zaslužnih lovcev.

Odlikovani so bili:

– z redom za lovske zasluge I. stopnje:

Ivan Manfreda, ZGD Jelen – Snežnik;
Artur Knežavrek, LZ Postojna;

(in 18 lovcev iz bratskih jugoslovanskih republik in pokrajin ter iz zamejstva, objavljeni v avgustovem Lovcu 1975);

– z redom za lovske zasluge II. stopnje:

Štefan Grajf, Anton Pridigar, LZ Maribor;
Mirko Kovač, LZ Posavje – Krško;
Ivan Hanželič, Miha Kolarič, Martin Klemenčič, Vladimir Ban, Valentin Jugović, ZLD Ptuj;
Jože Zorko, ZLD Novo mesto;
Adambert Gruden – Blisk, LZ Postojna;
Davorin Kogej, LZ Notranjske;

(in 19 lovcev iz bratskih jugoslovanskih republik in pokrajin ter iz zamejstva, objavljeni v avgustovem Lovcu 1975).

Komisija za odlikovanja LZS je podelila **znak za lovske zasluge** 142 zaslužnim lovcom:

LZ Maribor:

Rudolf Majcen, Karel Potrč, Franc Vrezner, Peter Vdovič, Alojz Menhard, Janez Lavrenčič, Ernest Zagrajšek, Franc Anderlič, Anton Žnideršič, Jože Fleischacker, Bojan Skerbinjek, Ivan Dreisiebner, Alojz Čefarin, Dušan Kapun, Mihael Dvoršak, Franjo Čerič, Franc Soršak, Franc Klemenc, Štefan Lušnic, Adam Ošlak, Matija Zajdela, Maks Bračič, Mirko

Plateis, Karel Črnčec, Lovrenc Galer, Kristl Verdinček, Rudolf Pečnik, Zdravko Vilar, Feliks Laznik, Feliks Škorjanc, Ivan Konečnik, Mirko Šavc, Ivan Sovič, Jože Solar, Anton Ambrož, Ferdo Molari, Jože Stopar, Alojz Jakopin, Jože Zmrzlikar, Maks Kočan, Peter Čarf, Rudolf Vrčkovnik, Ivan Mori, Vlado Triplat, Franc Jelen, Franc Polanec, Florijan Jager, Jože Ferk, Janez Mihelič, Franc Oman, Lovrenc Senekovič, Jakob Sirk, Jože Capl, Franc Breznik, Jože Sernc, Stanko Pintar, Slavko Kurečič, Maks Šuman, Franc Kramberger, Karel Horvat, Franc Krevs, Franc Rogan, Anton Božič, Jože Caf.

LZ Gornja Radgona:

Jožef Rihtarič, Ivan Žnidarič, Anton Pelc, Ladislav Darvaš, Franc Čuk, Jakob Čuk, Avgust Cizl, Drago Miljevič.

LZ Gorenjske – Kranj:

Adolf Stopar, Zvone Mokorel, Janko Troha, Janez Medja, Jože Cerkovnik, Franc Razdrih, Stane Bajt, Ludvik Lotrič, Matevž Rihtaršič, Ivan Nečemer, Tone Hafner ml.

ZLD Novo mesto:

Milan Kukovec, Andrej Peric, Dane Novak.

LZ Postojna:

Leopold Dekleva, Rudi Krajcar.

ZLD Ptuj:

Janez Bedrač, Franc Lihtenvalner, Stanko Čurin, Drago Zabavnik, Anton Kukovec, Jakob Emeršič, Ivan Lah, Franc Jurkovič, Franc Čavničar, Štefan Govedič, dr. Ljubo Pušenjak, Rudi Belšak, Mirko Bernhard, Milan Ivezić, Branko Bartol, Jože Bratina, Ivan Zemljčič, Alojz Kukovec, Andrej Marin, Vinko Bogša, Avgust Hergula, Ivan Šnajder.

LZ Posavje – Krško:

Jože Zevnik, Rudolf Klavs, Stane Boršič, Vinko Lekše, Martin Metelko, Rudolf Metelko.

LZ Zasavje – Trbovlje:

Emil Štern, Ferdo Javoršek, Ernest Kokalj, Ernest Lesjak, Jože Vidmar, Franc Bren, Vinko Vrhovnik, Leopold Dolinar, Franc Vodenik, Lado Groboljšek, Janez Ravnikar, Albert Završnik, Franc Ključevšek, Dragotin Rupnik, Jože Belec.

LZ Notranjske:

Ivan Škrli, Martin Bombač, Marjan Brzek, Miroslav Plos, Vinko Petelin.

ZLD Ljubljana:

Vincenc Urankar, Janko Smrkolj, Ciril Smrkolj, Anton Gorišek, ing. Miha Adamič.

LZ Celje:

Ivan Cokan.

Odlikovancem čestitamo.

Iz pisarne LZS

Otvoritev lovskega doma LD Desternik

Lovska družina Desternik pri Ptujju je skupaj s Krajevno skupnostjo Desternik in množičnimi organizacijami 8. 6. 1975 praznovala krajevni praznik in 30-letnico osvoboditve z bogatim kulturnim programom in izročila nov lovski dom svojemu namenu.

V soboto, 7. 6., ob 9. uri, je priredila tekmovanje v streljanju na umetne golobe lovskih družin slovenskogoriškega bazena ZLD Ptuj, ob 18. uri je Gasil. društvo Desternik imelo mokro gasilsko vajo, ob 20. uri pa je Prosvetno društvo Grajena uprizorilo dramo Miška Kranjca »Pot do zločina«, ki jo je režirala Marija Vaupotič.

V nedeljo, 8. 6. ob 9.30, je bila slavnostna seja KS in množičnih organizacij v novem lovskem domu, ob 10.30 pa se je – kljub slabemu vremenu – program nadaljeval. Sodelovali so: moški pevski zbor iz Korene, godba na pihala Svobode Ptuj in recitatorji. Slavnostna govornika sta bila predsednik ZLD Ptuj ing. Milan Trafela in predsednik Skupščine občine Ptuj Branko Gorjup. Ing. Trafela je go-

voril o doseženih uspehih v lovstvu in dal lov. družini smernice za nadaljnje delo. Branko Gorjup je govoril o pridobitvah naše revolucije, o žrtvah fašizma ter bodočem razvoju občine in kraja. Lovski dom je slovesno odprl ing. Milan Trafela, predstavniki lovstva, gasilcev in mladine pa so ponesli vence k spominskim obeležjem NOB.

Člani LD so zgradili dom z lastnim, neplačanim delom in s prispevki. Sami so izkopali temelje, jih zabetonirali, pozidali zidovje, namestili streho, napeljali elektriko, dom znotraj ometali in naredili pode. Za fasado so najeli delovno silo in jo plačali iz lastnih žepov. Vsa dela je vodil in izdelal potrebne načrte starešina LD. Člani so za dom delali 4266 ur, tisti pa, ki niso opravili dogovorjenega dela, so plačali skupno 486 ur.

Lovski dom, na katerega smo ponosni, je bil LD Desternik potreben. Tu se zbiramo pred lovi, tu so posveti, seje in drugi lovski sestanki. V domu imamo tudi prostor za uzkladiščenje hrane za divjad, kakor tudi za uplenjeno divjačino. Dom pa je po posebnem poslovniku na voljo tudi vsem krajevnim organizacijam, proti majhni odškodnini za elektriko in čiščenje.

Veko

Predsednik Skupščine občine Ptuj Branko Gorjup govori na otvoritvi doma LD Desternik

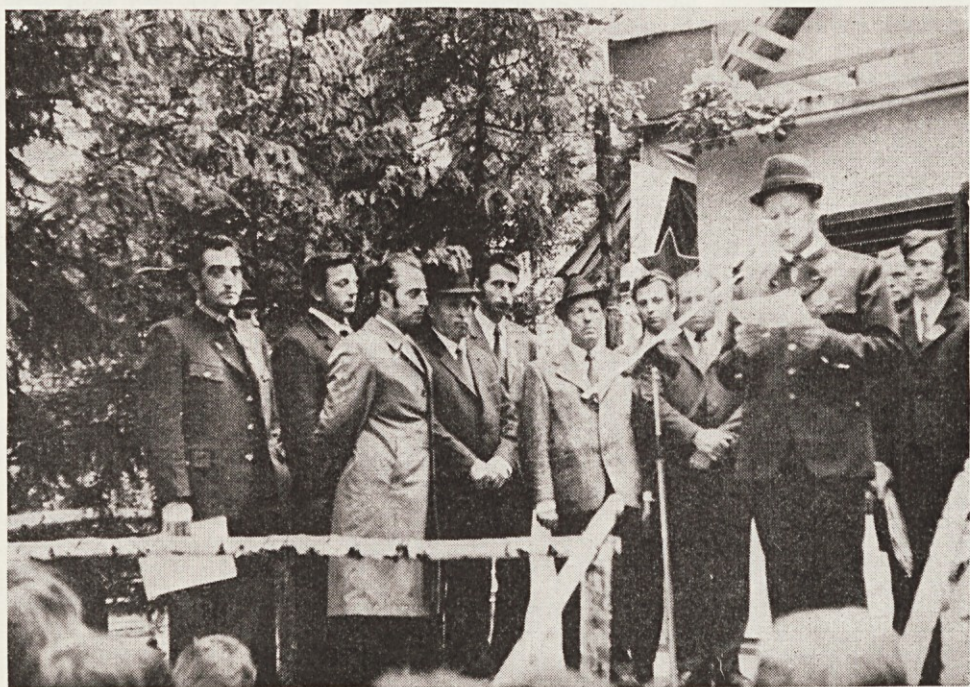
čas uplenili na stotine, vendar nam je stalež zadnja leta tako upadel, da smo jih morali zaščititi. V navedenem številu plena je seveda zajet tudi lovski turizem. Pri teh številkah se bo marsikdo vprašal: Čemu turizem? Odgovor je dokaj enostaven, če

povemo, da celotni lanski odstrel fazanov ne bi zadoščeval za plačilo lovskemu čuvaju, če bi morali fazane prodajati po prvotni ceni.

Do danes smo kupili že 10 ha njiv in gozdov, kjer urejamo zaščitne remize. Tudi lovski dom je zahteval

razširitev in preureditev prostorov. Škoda od divjadi gre letos v desettisoče. Že v začetku julija je presegla 30 000 din. To je samo delna škoda od fazanov, odškodnina za škodo od zajcev in srnjadi še pride. Če ne bi našli ustreznega kompromisa

Ing. Milan Trafela, predsednik ZLD Ptuj, govori na slovesnosti pred domom LD Desternik

Uspehi in težave LD Spodnje ptujsko polje

Naj prek našega glasila zvedo lovci širom po Sloveniji, da še živimo, še obstajamo. Med bralci namreč ni malo lovcev, ki so na naših »jagah« samo na enem pogonu izpraznili svoje pasove. Smo od tam, kjer pri pogonu leti po zraku na stotine zlatih ptičev. Niso redki predvsem tovariši, ki pridejo k nam iz višinskih lovišč, da rečejo: »Kaj takega še nismo videli!«

LD šteje s pripravniki 54 članov. Upravljamo nekaj nad 4000 ha veliko nižinsko lovišče, čigar lanski dohodek je bil nekaj nad 190 000 din. Padlo je čez 1500 fazanov, 560 zajcev, 32 srnjadi in nekaj jerebic. Jerebic smo svoj

Lovska zveza Kočevje pripravi vsako leto v juniju razstavo lovskih trofej, uplenjenih v preteklem lovskem letu. Ob letošnji razstavi je bila tudi seja UO LZ, na kateri je član izvršnega odbora LZ Slovenije Rado Pehaček govoril o pripravah za nov lovski zakon. Foto J. Černač

s kmetovalci, bi bile odškodnine še večje.

Naše lovišče se razprostira 9 km ob Dravi, ki nam je letos že dvakrat zagodla in nam pokončala ves račji zarod, tudi vložene račke. Srnjad zaradi poplav išče boljše pašo na odprtih travnikih, kjer je lahka tarča strupenim flobertom. Deževje je uničilo tudi številna fazanja gnezda. Vse navedene težave so za nas le trenutnega značaja in jih omenjam zgolj zato, da bi člani šibkejših družin vedeli, kam odtekajo finančna sredstva iz dokaj močne LD.

Vsa leta nazaj gospodarimo precej dobro in skoraj pri istih finančnih sredstvih. Ne uspejo pa si ustvariti potrebne rezerve za primer še slabših let. Držimo se osnovnega lovskogospodarskega pravila: kar iz lovišča vzamemo, vanj v drugačni obliki vrnemo.

V tem letu nas je prizadela še druga katastrofa. Poljski del lovišča je razparal 100 m širok kanal za HD Drava II, ki poteka od Markovec do Formina, v dolžini 7 km. Kakšne posledice bo imela ta pregrada, si lahko mislimo. Dobro vemo, da vodečim fazankam – posebno s še neoperjenimi kebkami – ne bo lahko spravljati svo-

jega zaroda iz prostranih polj v varstvo gozdičev, ki so ostali onstran umetne struge. Gotovo bo tudi kak dolgouhec po kanalu zaplaval v večna lovišča. Nič manj nevarnosti ni za srnjad, saj iz izkušenj v Zlatoličju vemo, kaj prinaša taka naprava.

Zaradi tega, kar se sedaj dogaja v našem lovišču, pa člani LD še zdaleč nismo obupali. Trudili se bomo in poskušali druge revirje lovišča izboljšati z umetnimi remizami in tako nadoknaditi izgubljeno.

Motorizirani divji lovci z avtomatskimi floberti nam ne prizanašajo. V maju so bili prijete trije mladoletniki z ubitim fazanom. Večkrat najdemo obstreljeno srnjad, ki po strelu iz floberta konča v mukah.

Eden izmed načel našega gospodarjenja je tudi točkovni sistem; ob koncu leta je obračun pozitivnih in negativnih točk. Kdor je čez leto redko obiskoval lovišče, ni zatiral škodljivcev (vrane, srake ipd.), kdor se ni udeleževal del v lovišču in ne krnil pozimi divjadi, mora to nadoknaditi s finančnimi sredstvi. Te obveze so oproščeni samo lovci nad 60 let starosti.

Z nekaterimi sosednjimi LD še zdaleč ne sodelujemo dovolj složno. Mnogo več bi lahko dosegli pri gojitvi in zaščiti divjadi, če bi imeli enake interese.

Franc Prelog

Lovski dnevniki v LD Bled

Lovišče LD Bled meri 6022 ha. Od tega je skoraj polovica smrekovih, bukovih, borovih in mešanih gozdov. Več kakor gozdov je pašnikov, travnikov, sadovnjakov, vrtov in njiv. Za lov neprimernih površin je čez 600 ha. Lovišče je gričevnato, hribsko in gorsko, od nadmorske višine 550 do 1100 m.

V zadnjih letih je v LD od 80 do 90 članov, tako da je LD Bled najštevilnejša družina na Gorenjskem. Na enega člana odpade 66 ha lovišča. Letni plan odstrela divjadi velikega lova je okoli 50 živali.

Vsak član LD prejme vsako leto lovskogospodarski načrt in sklepe občnega zbora oziroma letne konference, da je predhodno seznanjen s svojimi nalogami. Za sprotno spremljanje, kako se

načrt uresničuje, imamo vsak mesec lovski posvet.

Doba uvažanja lovcev pripravnikov je tri leta. Vsak pripravnik v tem času vpisuje svoje lovsko udejstvovanje v ustrezno beležko. Odgovorni lovec s podpisom jamči, da je pripravnik delo opravil. Beležke pripravnikov vsako leto pregleda upravni odbor. Pripravnik, ki programiranih del ne opravi, je črtan iz LD, neglede na že prestani čas pripravnštva.

Ob koncu leta 1974/75 je upravni odbor pregledal lovske dnevnike, enako tudi beležke pripravnikov, in podatke iz njih obdelal z računalnikom. Računalniški čas je odstopilo Gozdno gospodarstvo Bled.

Od 86 članov jih je dnevnike oddalo v pregled le 52. Lovci, ki dnevnikov niso oddali (34), redko zahajajo v lovišče. Med njimi so najstarejši, bolehní in tisti, ki delajo v tujini. Nekaj pa je takih, ki bi dnevnike morali oddati, a jih iz neznanih vzrokov niso.

Iz 52 dnevnikov smo za vsak obhod izpisali:

- številko lovca (za računalniško obdelavo podatkov smo vsakemu dali številko);
- datum obhoda;
- številko revirja, kamor je lovec šel (lovišče je razdeljeno na 6 revirjev);
- število lovcev;
- število opažene divjadi po vrstah;
- število tujih in lastnih strellov ter na kaj;
- število obiskanih krmišč, kako so oskrbovana in v kakšnem stanju;
- število obiskanih solnic (ostalo kakor za krmišča);
- številke solovcev.

Iz dobljenih podatkov je npr. razvidno, da so blejski lovci od maja do decembra 1974 obiskali lovišče 837-krat, slišali 21 strellov drugih, sami streljali v tarčo 72-krat, zadeli divjad 87-krat, zgrešili divjad 71-krat itd.

Rezultati analize niso odvisni samo od dejanskega stanja v lovišču, ampak tudi od točnosti vpisovanja. Posebno točno so lovci vpisovali lastne in tuje strele. Ko so

bili lovci seznanjeni z rezultati analize, so zagotovili, da bodo v bodoče še točneje in vestneje izpolnjevali svoje lovske dnevnike.

Ing. Jože Skumavec

Za pokal občine Domžale

Za praznik občine Domžale je strelska sekcija LD Pšata organizirala in dne 20. 7. 75 izvedla tekmovanje v streljanju na umetne golobe. Udeležile naj bi se ga vse lov. družine, ki imajo loviča na območju občine. Žal pa kljub dobri obveščenosti udeležba ni bila zadovoljiva.

Tekmovanje je bilo na strelišču LD Pšata, nad lhanom, na lepi izletniški točki, kamor ob nedeljah pride veliko izletnikov. Strelišče so zgradili udarniško, brezplačno člani LD in drugi ljubitelji strelstva, predvsem ihanski fantje, ki sploh radi sodelujejo z lovci.

Tekmovale so ekipe in posamezniki. Vsak član ekipe je streljal na pet golobov. Najboljša je bila ekipa LD Domžale in je seveda osvojila pokal. Druga je bila LD Lukovica, tretja LD Pšata. Najboljši posameznik je bil Milan Gabrič, član LD Pšata.

Pohvalo zaslužijo tudi gledalci, ki so se zbrali v lepem številu. Poskrbljeno je bilo, da strelci niso tekmovali žejni ali lačni in da gledalci niso navijali suhih grl. Največ hvale je požel srnjakov golaž. Strelci pa so se v splošno zadovoljstvo vseh navzočih po uradnem delu tekmovanja pomerili še za odjokovo glavo.

Na srečanju strelcev in občinstva, lovcev in nelovcev, za občinski praznik je bila važnejša udeležba kakor rezultati tekmovanja. Ob letu dni na svidenje na strelišču LD Domžale!

Drago Kovič

Lovsko pravo in lovska pravica v preteklosti

Lovsko pravo (v objektivnem smislu) pomeni obseg vseh predpisov, ki urejajo

lov. To so zakoni, pravilniki, uredbe, odloki itd.

Lovska pravica (v subjektivnem smislu) je pa pravica, da sme kdo loviti. V lovskem pravu je določeno, katere pogoje mora izpolniti, kdor želi biti lovec, tj. kdor želi imeti lovsko pravico.

V rimskem pravu je smel loviti vsakdo, seveda neomejeno le na svojem zemljišču. Na tuje zemljišče ni smel na lov proti volji lastnika zemljišča.

Ko je zahodna Evropa prevzela rimsko pravo (t. i. recepcija rimskega prava, končana v 16. stoletju), je lov postal tudi izven nekdanje rimske države splošna pravica, vendar taka, da so smeli loviti le na svojih zemljiščih zemljiški gospodje. Za časa Karla Velikega (frankovski kralj, vladal od 768 do 814) so razširili pravico lova na kraljevske gozdove (kjer sicer ni bilo dovoljeno nabirati suhljad, grabiti steljo, nabirati gobe itd.) in nato še na gozdove v mejnih grofijah. V kraljevskih gozdovih je smelo loviti visoko plemstvo in visoka duhovščina. Od 16. stoletja dalje je pričelo prevladovati mnenje, da pripada lovska pravica le lastnikom zemljišča, saj so imeli lastniki enako pravico do zgubljenih stvari. Nastal je pojem »lovskega regala« in vladar je tako »regalno« pravico podeljeval tedanji aristokraciji. Lov je postal za tedanje poljedelce pravo, težko breme. V Franciji je prišlo do ukinitve fevdalnih pravic, med katere je spadala tudi lovska pravica zemljiških gospodov. Po zakonih od 28. in 30. aprila 1790 je imel vsak lastnik zemljišča pravico na njem loviti, toda z zakonom od 3. 5. 1844 so zaradi ohranitve divjadi to pravico močno omejili.

V tedanji Nemčiji so po francoskem zgledu v »Nemškem zemljiškem pravu« sprejeli francoska načela. Najprej so priznali lovsko pravico zemljiškim lastnikom, zaradi česar so ukinili podedovane ali privilegirane lovske pravice, vendar so jih kmalu iz istih razlogov, kakor l. 1844 v Franciji, omejili.

Cafl

V spomin

Bertl Lampreht, častni član LD Ruše, se je tiho, kot je živel, poslovil od nas 9. 8. 1975. Pred 77 leti mu je stekla zibelka v starodavni domačiji pri Švajgerju na Smolniku. Kot kmečki sin je kmalu moral prijeti za delo, ki ga na kmetiji nikoli ne zmanjka, ki zahteva od človeka veliko, vrača pa bolj malo, posebno v hribih. Izpred mogočne domače lipe je spoznaval bližnje hribove, posebno rad pa se je zazrl v skalnate Rebri, ki so se mu pastirčku ponujale prav od blizu. Že takrat so se po njih pasle »čudne črne koze«, ki so se po pripovedovanju starih lovcev priselile s Koroškega.

Kmalu je bilo idile za mladega Bertla konec, moral je v uk k mizarškemu mojstru v oddaljeno mesto. Od tam se je otožno oziral po domačem hribovju, ki ga je vabilo nazaj, a vztrajal je z odločnostjo planinskega človeka in se vrnil kot izučen mizar.

Tudi njega je zajel vrtinec

prve svetovne vojne. V polni meri je okusil bridkosti vojaškega življenja, a dano mu je bilo, da se je vrnil zdrav v svoje planine. Toda kot sin zavedne slovenske hiše je na poziv domovine nemudoma odhitel med borce za severno mejo, branil našo prelepo Koroško.

Ko se je vrnil, se je zaposlil v domačem kraju. Pri delodajalcu Glaserju v Rušah pa je opravljal tudi lovsko-čuvarjsko službo, kot izprisan lovec. Ni ga bilo, ki bi bolje poznal obsežno lovišče. Posebno pa je bil priljubljen med domačini, saj je vsem pomagal, kajti znal je več kot navaden mizar. Kot bivši Maistrov borec je skusil vse težave okupacije med drugo vojno. Le oziral se je lahko v planino, kamor ga je vlekle hrepeneje. Lovsko pravico mu je vrnila šele osvobodena domovina. Spet je zadonel lovski rog in zazvonili so braki. Marsikaj nas je mlade lovece Bertl naučil.

Z leti pa pridejo težave, med katerimi je za lovca najbridkejša bolezen, ki je Bertla priklenila na posteljo. Le v duhu se je lahko še vračal na samotne stečine v svoj pohorski gozd. Obdajala ga je vsa ljubezen in skrb domačih, a hrepenenje, skrito v kotičku lovskega

Lani aprila umrl Ludvik Janežič, gospodar in lovski čuvaj LD Mokronog, s svojim zvestim istrijancem

srca, le ostane. To smo vedeli lovski tovariši, ko smo ga od časa do časa obiskali ter zrlili v njegov trpeči obraz. Le lovec lahko razume lovca.

Zadonel je lovski rog, odjeknili so strelci lovskih prijateljev in zelene vejice, to lovsko cvetje, z naših klobukov smo ti poklonili v zadnji pozdrav.

*

In ko oko nam po planini
blodi,
spomin spet nanj boleče
oživi,
oj, kje že v daljah so
pohodi naši,
ki smo doživljali jih njega
dni.

Zvonjenje brakov davno je
zamrlo,
rog lovski njemu več se ne
glasi,
v gomilo se oko nam je
zazrlo,
naj lahka bo domača
zemlja ti.

Kot pravičen lovec želel si
umreti,
izpolnjena je želja, vemo vsi,
in lovci, v nesmrtnosti objeti,
s Teboj želimo: lovstvo naj
živi!

Lovci LD Ruše

Lojzetu Kavzarju, poslovodji trgovskega podjetja Potrošnja v Zagorju, je 27. 7. 1975 v 55. letu starosti nevidna roka Morane pretrgala nit življenja. Nenadoma je prenehalo utripati plemenito srce lovca, borca in družbenopolitičnega delavca. Vseskozi je bil član UO LD, bil pa je tudi tajnik, blagajnik, nazadnje pa član nadzornega odbora. Z njegovo smrtjo je v LD Polšnik, posebno v revirju Žamboh, nastala velika praznina.

Kot zaveden Slovenec se je vključil v NOB, kjer je postal starešina JLA, kapetan prvega razreda. Vseskozi je tudi sodeloval v gospodarsko-političnem življenju kraja. Opravljal je vrsto pomembnih funkcij v ZKS, SZDL in ZB NOV. Z vsemi silami se je prizadeval za izgradnjo zdravstvenega doma na Izlakah pri Zagorju,

ki naj bo hkrati spomenik padlim borcem NOB.

Dragi Lojze, težko bomo pozabili dan, ko smo tvoje truplo položili v naročje matere zemlje, ko se je po poslovnem govoru starešine oglasil lovski rog in so zamrli strelci zadnjega pogona, ko so ti številni lovski tovariši položili v grob zelene vejice v zadnji lovski pozdrav. Naj ti bo lahka slovenska zemlja, saj si za njeno svobodo prelival tudi kri.

Polšniški lovci – D. P.

Franjo Forstner, rojen 22. 5. 1908 v Trstu, umrl 3. 4. 1975. Nenadno si odšel od nas, a v naših mislih in spominu si še vedno z nami – vedno razporejen in nasmejan. Zdravstveno šibak, a duhovno močan si prihajal med nas, prihajal na love. Zraven puške ti je čez ramo večkrat visel tudi fotoaparat, v katerega si nas tolikokrat ujel. Kot učitelj si služboval v Prekmurju, v Gornji Savinjski dolini in nazadnje v Štorkah, kjer si bil upokojen. Povsod si ostal zapisan tudi v srcih lovcev. »Lovec biti je lepo,« si večkrat rekel. Da, lovec biti je lepo, a bridko, če jemlješ slovo od tovariša, kakršen si bil ti, dragi Franjo.

Mirnega, odkritega in nesebičnega tovariša se te bomo vedno spominjali člani

LD Štore – S. T.

Marjanu Konjarju je v 41. letu starosti kruti zakon narave 15. 6. 75 končal življenje in lovsko pot, ki jo je začel pred enajstimi leti prav v naši LD. Kot mlad lovec je bil zelo aktiven, lovsko pravičen, pravi gojitelj divjadi, zato pa med lovci zelo priljubljen. Čeprav je imel mnogo dela v podjetju in družbenopolitičnih organizacijah, je vedno našel tudi čas za udejstvovanje v LD, kjer je bil član upravnega odbora in komisij. S težkim srcem in rosnimi očmi smo ga spremili k zadnjemu počitku ter mu izkazali zadnjo lovsko čast.

LD Kamnik – S. H.

Viljem Jeram, član LD Porezen-Cerkno, nas je zapustil v 44. letu starosti, prav v času, ko je dodobra spoznal lovstvo in našel svoje mesto v zeleni bratovščini. Bil je skromen, pošten, nepristranski, šaljiv in zato priljubljen tovariš. Ljubil je naravo in v njej je mnogo prezgodaj prav v lepem majskem dnevu letos našel svoj večni počitek. Ob grobu mu je zadonel lovski rog in po cerkljanskem pobočju so odmevali strelci, ko smo se lovci poslavljali od dragega pokojnika. V našem spominu naj še dolgo živi!

LD Porezen – Cerkno

Jože Bertonec nas je 20. maja 1975 nepričakovano zapustil, star 62 let. Rodil se je v Podblici, v vasi, kjer je vseskozi garal in živel življenje kmečkega proletarca. Kot zaveden Slovenec je že kmalu odšel v partizane in se boril v Prešernovi brigadi. Lovec je bil čez 20 let. Z izredno ljubeznijo do narave je skrbel za divjad in ji v stiski pomagal. Zadnja leta mu njegovo šibko zdravje ni več dopuščalo, da bi še pohajal z nami, vendar se je še živo zanimal za vsa dogajanja v lovišču in bil v mislih pri naši zeleni bratovščini. Pokopali smo ga v Selcih, v kraju pod Jelovico, v vznožju katere se je rodil in živel, na kateri se je boril proti okupatorju ter po njenih pobočjih tako rad hodil kot lovec.

Dragi Pircov Joža, naj ti bodo te vrstice v spomin in zahvalo za delo v lovišču!

LD Jošt – Kranj

Franco Petrovčič nas je zapustil 8. nov. 1974, v 64. letu starosti. Pestra in zelo težka je bila njegova življenjska pot. Od leta 1935 do 1937 je bil v italijanski konfinaciji. Na pragu je bila druga svetovna vojna. Že leta 1941 so ga Italijani zopet aretirali in iz internacije se je vrnil leta 1943. S svojo izredno voljo in žilavostjo je prestajal mučenje in ponižanja. Kot zaveden Slovenec se je po-

tem kmalu vključil v partizanske vrste.

Po vojni je vstopil v gozdarsko službo in bil med prvimi člani LD Planina. Poznal je notranjske gozdove, njihovo lepoto, njihovo življenje, s katerim je bil neločljivo povezan kot gozdar in lovec. S svojim strokovnim znanjem in naprednimi idejami je veliko pomagal pri razvoju naše organizacije. Prav zato je bil starešina, kasneje pa gospodar naše LD. Veliko je pripomogel, da smo leta 1966 zgradili naš lovski dom in v letu 1969 razvili lovski prapor. Lovska zveza Slovenije ga je odlikovala z znakom za lovske zasluge. Lovci dobro vemo, da sta mu bili prva skrb gojitev in zaščita divjadi, šele potem odstrel. Lovski tovariši ga hranimo v najlepšem spominu. Naj mu bo lahka planinska zemlja!

LD Planina

Lovska kinologija

Prijavljene paritve

Vsi navedeni psi plemenjaki in plemenjakinja so uspešno opravili preizkušnjo.

Poentri (JRPo):

Dik, 3019 – Diana, 3005. Leglo 28. 6. Rejec Stanko Herle, Potoška vas 32, Zagorje ob Savi.

Gali, 3020 – Bora Notranjska, 3031. Leglo 2. 9. Leglo Bojan Habjan, Stranska pot 3/8, Grosuplje.

Brak-jazbečarji (JRBj):

Bor, 60008 – Bistra, 3212. Leglo 25. 8. Rejec Alojz Poje, Medvednjak 1, Draga.

Agi, 60023 – Cana, 4510. Leglo 20. 7. Rejec Jože Krže, Retje 101, Loški potok.

Bas, 470 – Blanka, 625. Leglo 4. 7. Rejec Štefan Zaplotnik, Pristava 61, Tržič.

Bari, 3282 – Dara, 3149. Leglo 26. 7. Rejec Avgust Une-

tič, Vinji vrh 2, Cerklje ob Krki.

Alf, 3329 – Pika Vojniška, 2193. Leglo 28. 7. Rejec Franc Križnik, Vojnik 65.

Brin, JRBj 3204 – Besa, 4239. Leglo 15. 8. Rejec Ferdo Martinčič, Stari dvor 6 a, Radeče.

Aron, 3369 – Cita Črnojam-ska, 60013. Leglo 21. 8. Rejec Viktor Dolenc, Grajska pot 3, Logatec.

Bor Terski, 3244 – Dijana, 3047. Leglo 25. 7. Rejec Avgust Ošlak, Turiška vas 28, Slovenj Gradec.

Ego, 2055 – Baka, 3375. Leglo 15. 9. Rejec Zdravko Stare, Rožna 12, Boh. Bistrica.

Agič, 3288 – Žola, 3309. Leglo 11. 9. Rejec Maks Konečnik, Reška 25, Kočevje.

Agi, 60023 – Ajda, 60028. Leglo 17. 7. Rejec Justin Žibert, Grajska pot 20, Ribnica.

As, 3306 – Bela, 3276. Leglo 30. 6. Rejec Justin Žibert, Grajska pot 20, Ribnica.

Bil, 60044 – Eta Meninska, 2046. Leglo 2. 8. Rejec Franc Križnik, Prapreče, Vransko.

Lovski terierji (JRLT):

Don Pobreški, 3544 – Živa Pobreška, 60089. Leglo 13. 8. Franc Rajter, Sv. Ana 27, Zg. Ščavnica.

Dago, 5873 – Flora, 5721. Leglo 28. 7. Rejec Jure Kramar, Vodice 104, Vodice nad Ljubljano.

Don Pobreški, 3544 – Drina, 5585. Leglo 30. 6. Rejec Maks Kolar, Kovača vas 76, Šmartno na Pohorju.

Don Pobreški, 3544 – Cina, 5902. Leglo 5. 8. Rejec Janez Peklar, Muta 187, Muta.

Din, 5891 – Rika, 60003. Leglo 5. 8. Rejec Franc Živec, Vitovlje 71 A, Šempas.

Don Pobreški, JRLT 3544 – Senta, 5726. Leglo 24. 8. Rejec Ivan Caf, Ob Dravi 1, Maribor.

Din, 5891 – Rinka Zaplanska, 60008. Leglo 12. 7. Rejec Emil Pojavnik, Gonjače 6, Kojsko.

Épagneul bretoni (JREB):

Ari delle Vallate, 615 – Jasa Vipavska, 625. Leglo 29. 6. Rejec Anton Bajc, Vipava 195.

Štajerski ostrodlaki goniči:

Cuno v. d. Paindlwiese, 936/72 – Conni v. d. Paindlwiese, 937/72. Leglo 12. 7. Rejec Florjan Tišlar, Gorje pri Bledu, Krnica.

Posavski goniči (JRGp):

Koki Orleški, 60022 – Oka, 10081. Leglo 25. 7. Rejec Mirko Štalekr, Šentilj 8, Mislinja.

Dik, 10014 – Astra, 60018. Leglo 26. 7. Rejec Zdravko Verčič, Šentvid pri Stični 130.

Kdl. istrski goniči (JRGki):

Astor, 60142 – Cveta, 7512. Leglo 3. 8. Rejec Vinko Podobnik, Zakriž 7, Cerkno.

Bor, 7428 – Dara, 60003. Leglo 19. 7. Rejec Franc Lapajne, Idršek 6, Idrija.

Bor, 7428 – Hajka Javorniška, 7189. Leglo 21. 7. Rejec Polde Marolt, Jelovec – LD Sodražica.

Rolfi Mehovski, 60065 – Diva Velikolaška, 7014. Leglo 3. 9. Rejec Vinko But, Savska 3, Sevnica.

Bor, 7428 – Diana, 60107. Leglo 16. 10. Rejec Jože Kavčič, Preserje 79, Branik.

Leri, 7440 – Bora, 5226. Leglo 13. 10. Rejec Slavko Dugonik, Črešnjevce 30, Selnica ob Dravi.

Nemški prepeličarji (JRPr):

Lisko Janinski, 190 – Hela Poljčanska, 60005. Leglo 12. 9. Rejec Stanislav Ferjančič, Vipava 251.

Nemški kdl. ptičarji (JRPki):

Boj Topolovski, 6931 – Bora Hrašenska, 7239. Leglo 7. 7. Rejec Aladar Vaš, Gaberje 27, Lendava.

Adi Hrašenski, 7302 – Aga, 5229. Leglo 30. 9. Rejec Alojz Kajdič, Soboška cesta 7, Ljutomer.

Resasti istrski goniči (JRGri):

Tigo, 2072 – Giba, 2055. Leglo 8. 9. Rejec Vinko Gorše, Dolenja vas 77.

Tigo, 2072 – Ajka, 2038. Leglo 10. 8. Rejec Jože Benedičič, Selca 96.

Resasti jazbečarji (JRJri):

Ago, 60026 – Čapka Dravskodvorska, 1224. Leglo 26. 8. Rejec Alojz Nikl, Selnica ob Muri, Šentilj.

»Oče in sin«

Foto B. Krže

Ostrodlaki ptičarji (JRPri):

Cigo Prleški, 60025 – Čaplja Ledavska, 2723. Leglo 16. 10. Rejec Aleksander Kološa, Pordašinci 6, Prosenjakovci. Graf v. Seeberg, 60002 – Borka Janška, 60010. Leglo 15. 8. Rejec Ivan Krajnc, Nad gramoznico 8, Miklavž, Hoče.

Kinološka zveza Slovenije

Obvestilo bralcem LOVCA

Znano je da je Kinološka zveza Slovenije 16. in 17. avgusta letos priredila v hali Tivoli v Ljubljani mednarodno razstavo lovskih in nelovskih psov vseh pasem. Za razstavo je bilo prijavljenih rekordno število psov.

Poročilo o tej veliki kinološki prireditvi bomo objavili v prihodnji, novembrski številki našega glasila LOVEC.

Uredništvo

Šaljive

Reklama za pivo »Zlatorog«

Skoraj vsakdo se še spominja reklame za laško pivo Zlatorog, ki smo jo lani poleti gledali in poslušali na televizijskih zaslonih. RTV Ljubljana jo je posnela v Šmarjeti pri Rimskih Toplicah pred znano gostilno Lovce. V reklami so nastopili člani LD Rečica: starešina Peter Hrastelj, znani lovec in odličen strelec Miha Horjak, dober lovec in še boljši godbenik Karel Bovha, tisti, katerega družinici je laška godba na pihala zaigrala podokenco, ko se mu je po 13 letih zakona rodil prvi otrok – hčerka.

Omenjeni lovci so se pred gostilno pripeljali z avtobusom. Žejni so takoj naročili pivo Zlatorog. Imeli so srečo, ker so iz črk na pokrovcih osmih izpraznjenih steklenic lahko sestavili ime: ZLATOROG. Ko je starešina Hrastelj odprl zadnjo steklenico in zagledal na pokrovcu G, je veselo objel lovsko tovariša in vzkliknil: »Uspelo je!«

Da, vsak, komur je uspelo zbrati pokrovčke s črkami Zlatorog in jih je poslal pivovarni, je imel možnost, da mu žreb nakloni fička, kosilnico, motorno kolo poni ali kako drugo nagrado. In fičkov za pridne pivce piva Zlatorog je bilo kar 9, več kosilnic, več ponijev in mnogo drugih lepih nagrad. Z reklamo je pivovarna Laško uspela, saj je šlo pivo dobro v denar, uspela pa je tudi LD Rečica, ker je za televizijski nastop svojih članov dobila kot honorar veliko vreč odpadnega žita za divjad.

Ljudje so vozili domov cele zaboje piva Zlatorog in pridno zbirali pokrovčke s črkami. Tudi v Laškem in okolici. Mnogim se je dokaj

hitro posrečilo zbrati sedem črk, pri zadnji – G – se je pa zatikalo.

Med prvimi, ki ji je manjkal samo še G, je bila tudi debelušna Olga.

»Le kako bi prišla še do G,« je potarnala.

»Na televiziji si videla, da je Hrastelj imel srečo. K njemu pojdi!« so ji svetovali. A ni ji bilo treba, ker ga je srečala na cesti.

»Dober dan, Hrastelj, vi ga gotovo imate,« je vprašala brez uvoda.

»Seveda ga imam, seveda, ampak ne zate,« je bilo Hrastelju skoraj malce nerodno.

-elf-

Nagrada

Rada prebiram Lovca, čeprav sem še iz rajne Avstrije, stara 77 let. Za Avstrijo je k nam prišla Italija. Takrat pri nas ni bilo domačih lovcev. Iz Trsta in notranjosti Italije so prihajali k nam loviti samo bogataši. Imeli so svoje čuvaje in naganjače. Naš človek ni smel nositi puške, zato je lovil na zan-

ke. Danes ni opravičila za tak lov, takrat je bila pa stvar drugačna in tudi zajcev je bilo veliko več kakor dandanes. Zato na Primorskem pomnimo veliko zanimivih o zankarjih. Prosim, objavite vsaj tole zgodbo iz našega kraja v Lovcu.

Moj stric, materin brat, je bil strasten zankar. V žepih je vedno nosil karte za marjaš in – zanke. Čuvaj je nanj zelo pazil, povsod mu je bil za petami. V gostilni se je nekoč širokoustil, kako bo strica spravil pod ključ. Naredil je načrt, a tudi stric je naredil načrt. Na senožeti je nagrabil velik kup listja, okrog po grmovju pa nastavil zajcem. Listje je pustil čez noč kar na senožeti. »Da se bo čuvaj lahko vanj skril,« je preudaril stric. Res se je; že ponoči je prišel in v kupu listja čakal strica, da ga zaloti pri dejanju.

Stric pa je odšel šele zjutraj od doma, vzel s seboj sekuro, na senožeti odsekal tršat hrastič in si ga naložil na rame. Bil je težak, da ga je komaj prinesel do listja. »Jo, kako je težak. Ne morem ga več nositi, ga bom raje skupaj z listjem odpe-

ljal domov,« je rekel dovolj na glas in štrbunknil hrast naravnost na čuvaja, skritega v listju. »Oh jej, ah joj, kej pe je, kej delaš tukaj, hudiča!« je viknil čuvaj in s krvavim nosom, po katerem je udarila veja, skočil iz kupa.

Tako je moj stric nagradil čuvaja, ki je čuval zajce za italijanskega bogataša.

Marija Kariž,
Šepulje – Sežana

Božjastna psica

Pred vojno fašistična italijanska oblast Slovincem na Primorskem na splošno ni dovoljevala, da bi se lovsko udeleževali. Zato lovstvo na Primorskem še nekaj let po vojni ni moglo napredovati. Lovci niso imeli ne pravega lovskega orožja ne lovskih psov. Slabo je bilo tudi z lovskim in kinološkim znanjem.

Na območju LD Čaven je bila takrat baje edini lovski pes ptičarka, last bivšega italijanskega oficirja. Pa sta šla za njo na lov Edi in Miro. Psica je na njivi nenadoma obstala in se začela rahlo tresti v napetem stanju, ker je zavohala jerebice.

Edi ali Miro (ustno izročilo ne pove točno) njeno »fermo« hitro oceni in svetuje solovcu: »Cebn' jo, ne vidiš, da jo lomi božjast!«

Ko so jerebice vzletele, je pa še resno dodal: »A ni čudna ta bolezen, da psico prime ravno takrat, ko pride pred jerebice?«

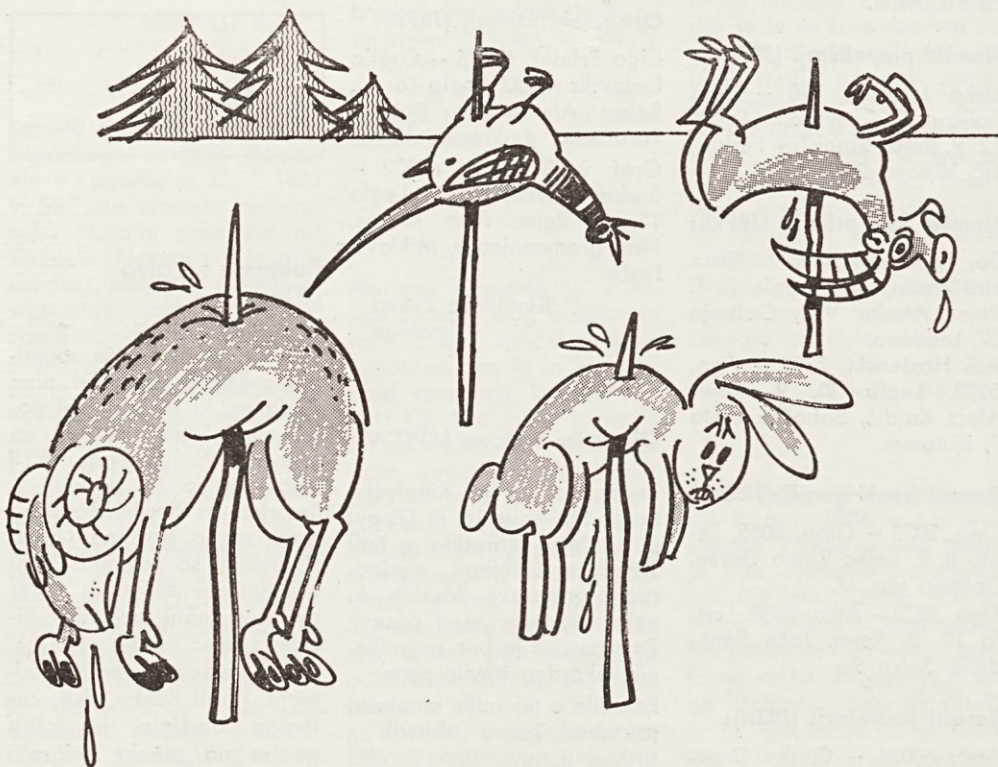
(Iz brošure »Lovska družina Čaven«)

Vse ženske v komisijo!

(Stavek je dobesedno prepisan iz nekega kinološkega poročila, ki naj bi ga objavili v Lovcu.)

»Lepo vreme in zelo dober prostor sta privabila lepo število lovcev na vzrejni pregled, da bi komisija izbrala pare, ki bi dali najboljše potomce.«

-elf-

Kadar namesto pravilnega izraza »naseljevanje« divjadi uporabimo nepravilno besedo »nasajanje«, si Janezek takole predstavlja »nasajeno« divjad – M. B.

MALI OGLASI

Prodaja in servis električnih pastirjev na baterijsko napajanje. — Roman Gorjup, Šmarca 85, 61240 Kamnik, telefon 831-105.

Resastega foksterierja, 3 leta starega, uvoženega z Nizozemske, znane psarne Wijngaartsberg — prodam. Pes je priporočen plemenjak, zelo temperamenten, v izredni lovski kondiciji, zdrav, sledoglasen, vodoljuben, vodljiv in navajen bivanja v ograjenem prostoru. Prodam ga zaradi selitve. — Sandi Bednaršek, Cankarjeva 1 a, 68270 Krško, telefon (068) 71-081.

Popolnoma nov lovski kraj za srednje močno postavo prodam za polovično ceno. Naslov na uredništvu glasila LOVEC.

Angleške poentre, stare po dva meseca, prodam. — Bojan Habjan, Stranska pot III/8, 61290 Grosuplje.

Mladiče brak-jazbečarje, jelenje rdeče barve, poležene 20. julija letos — prodam. Starša odlično ocenjena v delu in lepoti. Psica je na mednarodni razstavi 1973 v Ljubljani dobila CACIB. — Jože Krže, Retje 101, 61313 Loški potok.

Belgijski brovning, kal. 16, v brezhibnem stanju, ugodno prodam. — Saša Kovač, 61000 Ljubljana, Povšetova 62, telefon (061) 44-812.

Resastega istrijanca, starega 4 leta, s prav dobro telesno oceno in z opravljenim preizkušnjo — prodam. Je odličen gonič zajca in lisice. — Dušan Klančičar, Pintarjeva 16, 61410 Zagorje ob Savi.

UKRADENO LOVSKO OROŽJE

1. Menjalna cev za puško Bock, kal. 12/12, št. menjalne cevi 3-106713. Ukradena 28. 4. 1975 z oseb. avt. Z-750, reg. št. LJ-451-39, parkiranega pred združenim domom v Dobrovi.

2. Petelinka dvocevka, kal. 16/16, št. 20184. Ukradena v Zagradcu pri Grosupljem, v noči na 15. 10. 1972.

3. Puška Mannlicher, precej obrabljena, kopito temno, v puški je bilo 5 nabojev. Ukradena med 17. in 23. 8. 1972 v Moravški gori.

4. Malokalibrska puška Remington, kal. 5,6 mm (.22), tovar. št. 294-1054, z daljnogledom ameriške izdelave, s povečavo 3 × 6. Ukradena 13. 3. 1971 ob vplomu v stanovanjsko hišo v Ljubljani, Bohinjčeva 3.

5. Karabin, kal. 7 × 64, tovar. št. 16703-1533/69. Ukraden (vlom), 13. 3. 1971 v Ljubljani, Bohinjčeva 3.

6. Dvocevka petelinka, kal. 16/16, št. 4515. Ukradena iz stanovanjske hiše 9. 4. 1971, Male dole 11.

Vsakega, komur je kaj znanega o navedenem orožju, prosimo, naj o zadevi sporoči UJV v Ljubljani, Prešernova 18, telefon (061) 23-871, int. 360.

Uprava javne varnosti Ljubljana

Lovske družine in gojitvena lovišča!

Res je, da jeseni in pozimi ne polnimo solnic srnjadi, jelenjadi in gamsom, gotovo pa na spomlad...

LOVSKA ZADRUGA ZA SLOVENIJO

LOVEC

LJUBLJANA, GOSPOSVETSKA 12

pa mora imeti vaše naročilo za sol takoj, a najkasneje do 31. oktobra t. l., da se bomo lahko založili z ustrezno količino

soli v briketih

Samo tistim, ki bodo sol naročili v navedenem roku, zagotavljamo pravočasno oskrbo s solnimi briketi.

Navedite točen naslov prevzemnika in njegovo železniško postajo, ker avtobusi neradi prevzemajo pošiljke soli.

OKTOBER — VINOTOK

dne	Gibanje sonca:		dolžina dneva
	vzide	zaide	
10.	6.11	17.27	11.16
20.	6.25	17.08	10.43
30.	6.39	16.52	10.13

Lunine mene:

mlaj 5. ob 4.23

prvi krajec 12. ob 2.15

ščip 20. ob 6.05

zadnji krajec 27. ob 23.07

Model kroja iz naše tkanine je izdelek krojaške delavnice, specializirane za lovske kroje: Franjo Kraljič, Borštnikov trg 1, Ljubljana

bača

Na pobudo lovcev, zaposlenih v našem podjetju, smo izdelali izredno fino tkanino iz 100% čiste avstralske runske volne za lovske kroje, ustrezne vsem zahtevam.

Pri določanju barve in kvalitete smo se ravnali po željah večine lovcev, da namreč raje kupujejo zeleno kakor rjavo blago za lovske obleke. Izdelali smo vzorec zeleno rjave barve, ki ga je upravni odbor Lovske zveze Slovenije na svoji seji, 28. 6. 1975, potrdil, da je primeren za slovenski lovski kroj.

Naše podjetje bo vsem lovskim družinam na njihovo željo posredovalo vzorec blaga, da se bodo lovci lahko lažje odločali o nakupu.

Vsaka lovska družina, ki ima svoj žiro račun in neposredno naroči v tovarni vsaj 20 m blaga, je oproščena določenih davčnih obveznosti in je meter blaga le po 203 din.

V maloprodaji bo to blago znatno dražje.

Lovski kroj iz te tkanine je primeren za vsako slovesnost, v hladnem vremenu kakor v toplem, ko je težki loden neprimeren.

bača

tovarna volnenih izdelkov
65243 PODBRDO

Telefon (065) 83-710